

ZDUS^{plus}

CIVI EUROPAEO PRAEMIUM

Dnevi
medgeneracijskega
sožitja

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

Maj - junij 2023,
leto XVI, številka 5-6

**Utrip po
pokrajinah**

**Starejši za starejše /
Gorenjska PZDU**

**Uspešno
sklenili
DMS 2023**

**Kulturno
bogata pomlad**

DMS 2023

Dnevi medgeneracijskega sožitja 2023,
24. in 25. maja na GR v Ljubljani 3

V ŽARIŠČU

V letu dni AC E-oskrbe prejel 20.236 klicev
oz. alarmov za pomoč uporabnikov 6
Letno izobraževanje prostovoljcev v Izoli 7
Sodelovanje z Inštitutom 8. marec? 8

STAREJŠI ZA STAREJŠE

Starejši za starejše v PZDU Gorenjska 9
DU Jesenice 9
Zgodba prostovoljke z Gorenjske 10

MEDNARODNO SODELOVANJE

Generalna skupščina AGE po treh letih spet v živo 11
Pobuda za rabo bolj spoštljivega jezika,
ko govorimo o starejših, tudi v EP 12

IZPOSTAVLJENO

Naša spoštovana kolegica, prof. Vida Bogataj 12

KULTURA

Pesniška zbirka Pesmi srca, Marice Androjna 13
Literarno srečanje Pomurja 14
26. srečanje literatov PZDU Dolenjske in
Bele krajine v Mokronogu 14
Kulturni večer – Krpanova značka 15
22. srečanje upokojenskih pevskih zborov Zasavja in Posavja . . 15
Ta svet je pesmi vreden 16
Literarno srečanje PZDU Maribor 2023 16
Zagnani ljudje si pogoje ustvarijo doma 17

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH 18

ŠPORT REKREACIJA IN GIBALNA KULTURA

Konjičani nepremagljivi v steznem kegljanju 30
47. športne igre / ženske - pikado 30

ŽIVLJENJSKI JUBILEJI ČLANOV

Zora Babič je dobrodušna 100 letnica 31
Marija Zupančič je postala 100 letnica 31

IN MEMORIAM

Janez Goligranc (1938-2023) 31

Socialni eksperimenti, vseeno ali gre za domače ali evropsko poreklo, grenijo vsakdan starejšim. Nam pravzaprav, upokojencem!

Predlog posodobljene direktive o vozniških dovoljenjih predvideva, da bodo morale po uveljavitvi nove zakonodaje vse članice EU postaviti starostno mejo 70 let, ko imetniku preneha veljavnost vozniškega dovoljenja. Za podaljšanje bo potreben zdravniški pregled, še posebej vida. Pri posamezniku bodo pozorni tudi druge za vožnjo nevarne hibe in morebitne bolezni. Pregled v ambulantni medicini dela je samoplačniški, kar pomeni, da se cene pri različnih ponudnikih precej razlikujejo.

Naša predstavica v platformi AGE, Jožica Puhar ni seznanjena s tako Evropsko direktivo. Tudi sam, ki sem v skupini za komuniciranje omenjene platforme ne vem nič o tem, še manj, da bi kdo od AGE-ovih piarovcev kaj napisal ali spregovoril o tem. Pustimo se presenetiti, ampak taka presenečenja so že s strani te vlade že precej dolgočasna in vzbujajo nelagodje in slabo voljo. Pogledajmo še malo, koliko nas bo to stalo.

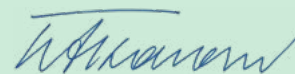
Pregled starejšega voznika za podaljšanje v ZD Ljubljana stane 47,50 evra, pregled pri psihologu pa 54,90 evra. Tako, da si bo podaljšanje vozniškega lahko omislil le redko kdo.

Podpredsednica ZDUS Jožica Puhar dodaja, da ta predlog pomeni izraziti akt starizma, oz. diskriminacije starejših, saj z generalno opredelitvijo starostne meje negira tudi človeka kot bio-psiho-socialno bitje z njenimi lastnostmi, kompetencami in potenciali.

Pogovarjal sem se s priznanim strokovnjakom za **psihologijo prometa, prof. dr. Markom Poličem**, ki pravi, da gre za najbolj brutalen poseg v mobilnost starejših in najbolj nespartan, saj vse študije, ne le domače pač pa tudi tuje, kažejo, da nesreče ne povzročajo starejši vozniki, pač pa tisti, v starostnem razponu od 18- 40 leta.

Pogovor z dr. Poličem glede omenjenega predloga si boste lahko prebrali v prihodnji številki revije ZDUSplus.

Črt Kanoni,
odgovorni urednik

ZDUS PLUS - MESEČNA REVija ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. Odgovorni urednik Črt Kanoni. Tel: 01/62 05 481 e-pošta: crt.kanoni@zdus-zveza.si Naslov uredništva: ZDUSplus, Kebetova 9, 1000 Ljubljana. Tel: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si Uredniški odbor: Jožica Puhar, Vera Pečnik, Slavica Bučan, Dijana Lukić, Jože Miklavc in Črt Kanoni. **Celjska:** Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; **Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob 041 370 560, **Gorenjska:** Slavica Bučan, slavica.bucan56@gmail.com 041 347 030, **Koroška:** Željko Kljajič, zkljajic.kljajic@gmail.com 031 387 660, **Pomurska:** Vijola Bertalančič, vijola.ppzdums@gmail.com; **Posavska:** Marija Krušič, makru27@gmail.com 051 725 412, **S. Primorska:** Majda Marinič, babicamm@gmail.com; **Šaleška:** Jože Miklavc, joze.miklavc@gmail.com 041 693 369; **Zasavje:** Milena Dimec, dimec.milena@gmail.com 051 438 236 **Z. Podravje:** Irena Ferluga; **Ljubljana:** Aleš Kardelj, ales.kardelj@gmail.com; 041 613 692 - **Tajništvo ZDUSplus:** Karmen Šparovec – Terekhov, **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; **Oblikovanje in priprava za tisk:** NEBIA d. o. o., Nepodpisani članki so last ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov **Cena** 0,99 EUR **ISSN** 2591-0205 **Revija ZDUSplus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko** 2192.

Naslovnica: Z otvoritve letošnjih DMS 2023. Sprejem predsednika vlade RS dr. Roberta Goloba. Foto, Jože Miklavc

Dnevi
medgeneracijskega
sožitja

ZDUSplus

Dnevi medgeneracijskega sožitja 2023, 24. in 25. maja na GR v Ljubljani

Posebne goste smo posedli v prvo vrsto dvorane

Zaprta so se vrata Marmorne dvorane na GR v Ljubljani. Zastor je padel, a tokrat smo vsi skupaj lahko mnogo bolj veseli odlično obiskanega dogodka, ki smo ga v ZDUS pripravili skupaj z Medgeneracijsko koalicijo slovenije. Robert Golob, predsednik vlade RS je v svojem slavnostnem nagovoru dejal, da so na vladi ta teden zaključili medresorsko usklajevanje štirih ukrepov, vrednih 100 milijonov evrov, namenjenih izboljšanju gmotnega položaja upokojencev. Med njimi je dvig minimalno zajamčene pokojnine na 700 evrov in »božičnica« za upokojence.

Predsednik ZDUS Janez Sušnik je v odzivu na vladno napoved 100-milijonskega paketa štirih ukrepov za upokojence izrazil presenečenje predvsem nad »božičnico« za upokojence, ki je niso pričakovali. Pozdravil je tudi ukrepe za invalide in za tiste,

ki prejemajo vdovske pokojnine, pričakoval (pa ne le on) pa je višji odstotek uskladitve pokojnin. »Pričakovali smo najmanj 3,5 odstotka, kot je že februarja vladi predlagal Svet ZPIZ, vendar je vlada namenila prednost vdovskim pokojninam in invalidom ter sredstva razdelila drugače,« je dodal. Hudo-mušno pa je v svojem nagovoru dejal, »da dr. Golob postaja pravi »Gorenc«, saj mu gre težko denar iz žepa...«

Letošnji DMS so v ospredje postavili aktualne družbene izzive mladih in starejših. Pripravili smo dve okrogli mizi, prvo na temo pokojninske, drugo pa smo posvetili zdravstveni reformi. Po končani slovesni otvoritvi je predsednik ZDUS predsednika Vlade RS popeljal na ogled vsega, kar smo pripravili za obiskovalce. Ogledala sta si rokodelske mojstrovine naših članov, njihova likovna dela, ki praviloma nastajajo v okviru likovnih kolonij, na

Častni gostje, ministrski zbor RS, gostitelji in vodstvo ZDUS

Godba veteranov Štajerske Ervina Hartmana

koncu pa se je dr. Golob seznanil še s požrtvovalnim delom naših prostovoljk in se zapletel v sproščen klepet z mnogimi od njih in podrobno spoznal program **Starejši za starejše**.

Tako kot je v navadi, smo tudi tokrat gostili naše prijatelje iz **zamejstva**, ki so se radi odzvali našemu vabilu. Ker pa brez tradicije take prireditve ne bi moglo biti, smo v popoldanskih urah pripravili še **12. Večer pesmi in plesa**.

Na **uricah poezije**, ki so potekale v dvorani Urška so se predstavili naši literati. Poezije je bilo več kot proze, a tako je v življenju, sdaj ta piše romane, pesmice pa nam odzvanjajo v ušesih od jutra do večera. Smo pa postregli še z Zbornikom, nekakšno antologijo vsega, kar je nastalo na tem področju od leta 2019 do lani.

Na nekdanji praznik, Dan mladosti 25. maja, se je zvrstilo kar nekaj dogodkov. Potekala je **Skupščina hotela Delfin**, sledil je **Dan ZDUS in 45. Državno srečanje pevskih zborov DU Slovenije**. Pozdravni nagovor je imel Janez Sušnik, slavnostnega pa doc. dr. Tatjana Mlakar, Generalna direktorica ZZZS...

Ne smemo pozabiti še novinarske konference, ki je tega dne potekala v dvorani Forum, pripravila pa sta jo **Telekom Slovenije in ZDUS**. Ja, uganili ste! Beseda je tekla o tem, kaj bo z **e - Oskrbo** po 30. septembru, ko... e - Oskrbo je v celoti podedovalo novo-

nastalo ministrstvo za solidarno prihodnost in državni sekretar dr. Luka Omladič bi želel zagotoviti nemoteno nadaljevanje projekta, a za to ni s seboj prinesel nobenih zagotovil.

Spomnimo: **Asistenčni center je v enem letu, to je v obdobju od maja 2022 do aprila 2023 prejel 20.236 klicev uporabnikov E-oskrbe. V tem obdobju je pomoč organiziral 1037 uporabnikom, od tega je bil 201 primer takšen, da je bila potrebna organizacija pomoči z intervencijo nujne medicinske pomoči. 227 uporabnikov je potrebovalo pomoč zaradi padca v domačem okolju, 126 uporabnikov pa je potrebovalo pomoč zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja...**

Zadnji dogodek letošnjih Dni medgeneracijskega sožitja pa je bila **javna razprava na temo zdravstvene reforme**, ki je bila, roko na srce, kljub nekoliko poznemu terminu vendarle dobro obiskana. Tako kot tudi celotna prireditev, katere organizator je bila ZDUS, partner MeKoS, glavni pokrovitelj pa Zavarovalnica Triglav D.D.

Prireditve so omogočili: **Ministrstvo za solidarno prihodnost, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Urad Vlade RS za Slovence in zamejce po svetu, in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti**

Kvartet DU Moravske toplice je odpel nekaj ljudskih pesmi

Podpredsednica Jožica Puhar izroča priznanje DU Dobrna

Prostovoljke v Dvorani Urška čakajo predsednika Vlade RS

Velika razstava likovnih del

Predstavniki nagrajenih DU za leto 2022

Apel podoba na ogled postavi ...

Predstavila se je tudi Agencija za varnost v prometu RS

Rokodelci DU Nazarje

Rokodelke so ves čas ustvarjale

V letu dni AC E-oskrbe prejel 20.236 klicev oz. alarmov za pomoč uporabnikov

Telekom Slovenije je bil skupaj z ZDUS marca lani na javnem razpisu izbran za izvajalca projekta Ministrstva za zdravje »E-oskrba na domu«. V okviru projekta, ki se je pričel izvajati 14. aprila 2022, Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada do 30. septembra 2023 sofinancira uporabo E-oskrbe do 5.000 upravičencem. Rezultati raziskave, ki je bila med uporabniki E-oskrbe izvedena konec leta 2022, kažejo, da imajo uporabniki z E-oskrbo večji občutek varnosti, okoli 10 % uporabnikov pa bi brez E-oskrbe moralo v dom za starejše oz. bi potrebovalo drugo obliko pomoči.

V okviru dogodka DMS 2023 smo v ZDUS s partnerjem Telekom Slovenija pripravili novinarsko konferenco o negotovi prihodnosti nadaljnjega sofinanciranja E-oskrbe na domu. Namen tega projekta je zagotoviti varnejše bivanje v domačem okolju, skrajšanje čakanja na pomoč, zmanjšanje posledic predolgega čakanja na pomoč (nepotrebni zapleti, smrti), dvig prepoznavnosti E-oskrbe, zmanjšanje zaostankov Slovenije glede razširjenosti in dostopnosti E-oskrbe za razviti državi ter priprave na tekoč prehod do uveljavitve pravice do E-oskrbe iz Zakona o dolgotrajni oskrbi. Podpredsednica ZDUS-a ga. Vera Pečnik je orisala razmere na »terenu«. Dejala je, da je izmed 3.500 prostovoljcev, kolikor jih sodeluje v programu SzS okoli 2000 njih, ki so dobro seznanjeni s potrebami po e-Oskrbi na domu.

»Ko smo zagnali projekt, so bile potrebe hitro zapolnjene, kar pomeni, da se upo-

Asistenčni center je v enem letu, to je v obdobju od maja 2022 do aprila 2023 prejel 20.236 klicev uporabnikov E-oskrbe. V tem obdobju je pomoč organiziral 1037 uporabnikom, od tega je bil 201 primer takšen, da je bila potrebna organizacija pomoči z intervencijo nujne medicinske pomoči. 227 uporabnikov je potrebovalo pomoč zaradi padca v domačem okolju, 126 uporabnikov pa je potrebovalo pomoč zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja.

rabnik ne počuti več socialno izključenega, če ima ob sebi napravo za javljanje pomoči v primeru take ali drugačne poškodbe v domu. *Naše prostovoljke oskrbujejo 3,5 krat več starejših, kot pa jih je nastanjenih v institucionalnem varstvu, zato tudi terjamo jasna zagotovila glede nadaljevanja projekta po 30. septembru, kot tudi, da prostovoljstvo in E-oskrba ostaneta implementirani dejavnosti ZDO,«* je še dodala podpredsednica ZDUS.

Asistenčni center je v enem letu, to je v obdobju od maja 2022 do aprila 2023 prejel 20.236 klicev uporabnikov E-oskrbe. V tem obdobju je pomoč organiziral 1037 uporabnikom, od tega je bil 201 primer takšen, da je bila potrebna organizacija pomoči z intervencijo nujne medicinske pomoči. 227 uporabnikov je potrebovalo pomoč zaradi padca v domačem okolju, 126 uporabnikov pa je potrebovalo pomoč zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja.

Raziskava, ki je bila konec leta 2022 izvedena med 500 uporabniki E-oskrbe, je pokazala, da jim je E-oskrba bistveno izboljšala

občutek varnosti, s tem pa tudi omogočila boljšo kakovost življenja v domačem okolju. Uporabnikom je uporaba storitve E-oskrba enostavna, organizacijo pomoči v najtežjih trenutkih, ko so potrebovali pomoč, pa ocenjujejo kot odlično. Večina, kar 80 % anketiranih, si želi, da bi lahko E-oskrbo uporabljali tudi v prihodnje, le tretjina upravičencev pa pravi, da si lahko E-oskrbo plača sama. *»Potrebe po E-oskrbi v Sloveniji so velike, podobno kot v razvitih državah, kjer je ta že desetletja zagotovljena vsem, ki jo potrebujejo (v povprečju okoli 10 % prebivalstva, starejšega od 65 let). Projekt pomembno izboljšuje varnost bivanja v domačem okolju ter razbremenjuje sistem zdravstvenega in socialnega varstva. Z razširitvijo e-Oskrbe z zdravnikom na daljavo (telemedicina) pa bodo učinki še bistveno večji; telemedicina bo dodatno prispevala h kakovosti življenja in večji varnosti starejših v njihovem domačem okolju,«* je izpostavil **Peter Pustatičnik**, vodja E-oskrbe in E-zdravja v Telekomu Slovenije.

SOJ Telekom Slovenija in ZDUS

Letno izobraževanje prostovoljcev v Izoli

V deževnem in kar malo neprijaznem jutru smo se prostovoljke programa SzS Zasavske pokrajine rahlo vznemirjene pripravljale na naše letno izobraževanje in druženje. Iz naše pokrajine smo se na pot odpravile pokrajinska in društvene koordinatorke ter vnašalke, ki skrbimo, da delo programa poteka kar se da prijetno in v zadovoljstvo vseh vpletenih in da smo prostovoljci v koraku s časom tudi glede oblik in pravic, do katerih so upravičeni starejši uporabniki.

Zaradi cestnih ovir na naši zasavki, smo se odločile do Kopra potovati z vlakom, ki je naš uvod v dan spremenil v prijetno izkušnjo, ki jo bomo sigurno še ponovile. V Kopru pa nas je že čakal prijazen šofer iz hotela Delfin, poskrbel za prtljago in nas spotoma seznanil še z znamenitostmi Kopra in Izole. Tako smo naše izobraževanje pričele nasmejane kot pravo »kna-povsko sonce«. Po prijazni dobrodošlici in razdelitvi sob smo se malo razgledale naokoli in spoznavale naše sodelavke iz Podravja in že smo hiteli na prvo skupno

Seznani smo se z delom programa v letu 2022 po posameznih pokrajinah in skupnem poročilu. Ugotavljamo, da smo prostovoljci kljub težkim časom epidemije našli pravo pot in se naše delo zopet normalizira in na to smo res ponosni.

predavanje. Seznani smo se z delom programa v letu 2022 po posameznih pokrajinah in skupnem poročilu. Ugotavljamo, da smo prostovoljci kljub težkim časom

epidemije našli pravo pot in se naše delo zopet normalizira in na to smo res ponosni. Naslednji dan smo se zbrali že po zajtrku in prisluhnili ter spoznavali oblike nasilja

KOPANJE ZA SKUPINE

Za kopanje v notranjih bazenih lahko izbirate med:

- **3 urna vstopnica** po ceni **7,00 eur** na osebo (enkratni vstop),
- **Celodnevna vstopnica** po ceni **10,00 eur** na osebo (večkratni vstop).

Za kopanje v zunanjem bazenu vam je na voljo:

- **Celodnevna vstopnica** po ceni **10,00 eur** na osebo (večkratni vstop).
- Celodnevna vstopnica velja za kopanje in omogoča prehajanje med zunanjim in notranjimi bazeni.

Ponudba velja za skupino vsaj 15-ih oseb. Vsaka 15. vstopnica je brezplačna.

nad starejšimi. Vse slišano smo razreševali v razpravi in izmenjavi izkušenj, kar bomo lahko vključevali tudi v naše delo. Nadaljevali smo s spoznavanjem novosti in utrjevanju znanja glede izračunov in finančnih poročil ter dan končali z vodenimi gibalnimi vajami. Tretji dan smo osvajali računalniške novosti in zanke v našem programu Bopro in se seznanjali z uporabo novih

tehnologij (viber). Naša izobraževanja pa zaključili s predstavitvijo Soče opreme oz. majhnimi posegi z velikimi učinki, ki lahko marsikateremu starejšemu in svojcu omogočijo bolj kvalitetno življenje. Vem, vem, kaj se sprašujete. »Kaj pa razvedrilo, sprehodi, druženje?«. Eh, za to se vedno najde čas. Sprehodi ob morju, druženja ob kavici, raziskovanje prelepe Izole, večer

ob glasbi in plesu, zabave v sobah – kot v najstniških letih.

Lepo smo se imeli, izvedeli veliko novega in izmenjali izkušnje. Stkali nove prijazne vezi z našimi Podravci in se medsebojno še bolj povezali in predvsem nabrali nove moči in ideje za naše nadaljnje delo v programu Starejši za starejše.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

Sodelovanje z Inštitutom 8. marec?

Sredi aprila je na ZDUS potekalo srečanje predstavnikov ZDUS in programa SzS. S strani Zveze so bili prisotni: podpredsednica Jožica Puhar, Rožca Šonc, Vijola Bertalanič, Črt Kanoni in dr. Beata Akerman, Inštitut 8. marec pa so zastopale projektne vodje Maja, Tina in Mojca.

Kot morda že veste, so v Inštitutu 8. marec pred mesecem dni začeli s kampanjo **#tusem**, ki tematizira življenje starejših. V sklopu kampanje želijo pripraviti pregled stanja in seznam sistemskih sprememb, ki jih je potrebno zagotoviti za dostojno življenje starejših. Trenutno se srečujejo s predstavniki društev, sindikatov in zavodov, saj želijo slišati več o problematiki s strani tistih, ki se ukvarjajo s področjem skrbi za starejše. Predstavnice inštituta so prisotne prosile, da nam na kratko predstavijo njihove poglede na problematiko.

Jožica Puhar je izpostavila dejstvo, da so starejši družbena skupina, ki je potisnjena na obrobje in pogosto predstavljena kot družbeno breme. Spregovorila je o staromrzništvu, ki ga opredeljujejo stereotipi, predsodki in diskriminacija, ter vsesplošni uporabi neustreznih izrazov star/-i in starostnik/-i, skozi katere so starejši predstavljeni kot enotna brezoblična masa, in ne kot ljudje, ki so si različni v individualnosti, željah, potrebah in zmožnostih.

Rožca Šonc in Vijola Bertalanič sta izpostavili več pomembnih ugotovitev iz programa Starejši za starejše, kot tudi poročanj s terena. Spregovorili sta o neenakosti med starejšimi, neenakih možnostih pri zagotavljanju potrebne pomoči in nedostopnosti do storitev in oblikah pomoči, ki so plačljive. Rožca Šonc pravi, da so starejši diskriminirani glede na to, v kateri občini živijo, koliko ima župan socialnega čuta in razume specifične potrebe starejših. Pogosto prisotno je prepričanje, da je potrebno poskrbeti za mlajšo generacijo, ob tem pa se pozabi na starejšo. Meni, da bi moralo Ministrstvo za delo, družino,

Po končanem sestanku pa še fotografija za uspešen začetek sodelovanja.

Jožica Puhar je izpostavila dejstvo, da so starejši družbena skupina, ki je potisnjena na obrobje in pogosto predstavljena kot družbeno breme. Spregovorila je o staromrzništvu, ki ga opredeljujejo stereotipi, predsodki in diskriminacija, ter vsesplošni uporabi neustreznih izrazov star/-i in starostnik/-i, skozi katere so starejši predstavljeni kot enotna brezoblična masa, in ne kot ljudje, ki so si različni v individualnosti, željah, potrebah in zmožnostih.

socialne zadeve in enake možnosti določiti enotno ceno za vse prebivalce, v nasprotnem primeru gre za diskriminacijo, in sicer z vidika dostopnosti storitev, saj so cene v nekaterih krajih še vedno previsoke. Vijola Bertalanič se strinja z Rožco Šonc, ki pravi, da so starejši pogosto osamljeni in družbeno izolirani, ugotavljajo, da digitalizacija pred starejše prinaša velike izzive. Obe sta izpostavili, da v programu ugotavljamo, da starejši vse manj odločajo o sebi, zato pa vse pogostejše v njihovem imenu svojci ali strokovne službe. Pri tem gre za nekatera življenjsko pomembna vprašanja, kot denimo, kje in s kom bo živel, kdaj se bo odločil za odhod v dom ipd. Pogoste so tudi zlorabe starejših. Prostovoljci namreč ugotavljajo, da so svojci tisti, ki zapi- rajo vrata pred prostovoljci, čeprav starejši

potrebujejo pomoč in si jo želijo. Vse tri predstavnice ZDUS so izpostavile psihične in materialne zlorabe starejših – denimo kraja pokojnin, imetja, psihični pritiski družinskih članov, ki se želijo na tak način okoristiti s pokojnino. **In kjer se dogajajo zlorabe, so naši prostovoljci nezaželeni.** Dodaten problem pa je, ker starši ne želijo prijaviti svojih otrok ali vnukov. Vijola Bertalanič je prav tako izpostavila, da je številne starejše sram poiskati pomoč ali pa sploh ne vedo, do česa so upravičeni. Navzoči so se strinjali, da bi bilo smiselno poglobiti odnose, zato so sprejeli sklep, da se ponovno sestanejo čez pol leta, ko bodo predstavnice Inštituta 8. marec že lahko povedale malce tudi več o analizi, ki jo pripravljajo znotraj kampanje.

Dr. B. Akerman, foto ČK

Starejši za starejše v PZDU Gorenjska

V Gorenjski pokrajini sodeluje pri projektu SzS 22 društev upokojencev, ki s 306 aktivnimi prostovoljkami poskušamo pomagati kar 29.680 starejšim od 69 let. Največ pomoči nudimo v obliki druženj, saj je osnovni cilj tega projekta obiskovanje zaradi osamljenosti ljudi. Veliko se tudi pomaga z drugimi oblikami (sprehodi, prevozi, pomoč pri hišnih opravilih, dostavo iz trgovine, prinašanje hrane, branje ...).

Prostovoljci pri raznih oblikah pomoči sodelujejo z različnimi socialnimi kot tudi drugimi službami. Ena opaznejših oblik je sodelovanje s patronažnimi službami in centri za socialna dela po Gorenjski, Rdečim križem in Karitasom. Tudi sodelovanje z občinami je razvito, predvsem tam, kjer zaznavajo koristnost te aktivnosti, saj je prostovoljstvo lahko podaljšana roka občinskim strokovnim službam.

Letos nam je bila poleg vseh aktivnosti zaupana še ena, in sicer smo preko financiranja evropskih sredstev blizu tistim starejšim občanom zagotovili pripomočke E-oskrbe, s katerimi naj bi zagotovili večjo varnost starejših. Ta akcija je bila pri uporabnikih dobro sprejeta in upamo, da se bo ta aktivnost lahko nadaljevala. Še vedno pa je kar nekaj zadev, za katere upamo, da se bodo izboljšale.

Ker je osnova za obiske in zajetje števila starejših občanov vezana na podatke o starejših, kar nekaj občin pa teh podatkov ne posreduje prostovoljcem, je aktivnost otežena in vezana le na osebne ali društvene informacije. Tudi vprašalnik je vsaj za naše razmere zastarel in upamo, da ga

Gorenjske prostovoljke in prostovoljci

bodo službe, za to pristojne, popravile. Težavo predstavlja tudi vseskozi pomanjkljiva oprema na terenu. Na to opozarjamo že nekaj let, zato predlagamo, da vodstvo ZDUS temu nameni več pozornosti. Prostovoljke večinoma uporabljajo svojo opremo, ki pa je tudi iztrošena, brez nje pa programa ni mogoče izvajati.

Ne bi bilo pravično, če bi ocenjevali katero društvo je aktivnejše, saj vsi prostovoljci pomagajo po svojih močeh, zato se je potrebno zahvaliti vsem, ki so vpeti v program, predvsem pa za vso humanost, ki jo nudijo uporabnikom.

Ocenjujemo, da s programom gradimo lokalno mrežo prostovoljcev, ki bodo omogočali, da se bo ta nadaljeval in postal stalnica pomoči starejšim, predvsem v smeri premagovanja osamljenosti, družabništva pa tudi zagotavljanja ustreznih življenjskih pogojev, ki bodo omogočali, da starejši

lahko v čim večjem številu in čim dlje preživijo svojo starost doma. Ugotavljamo, da se z obiskovanjem starejših, zlasti tistih, ki živijo sami, njihova kvaliteta življenja bistveno izboljša, posledično pa se omili pritisk na druge institucionalne ustanove. Močno si želimo, da bi čim prej zaživel Zakon o dolgotrajni oskrbi, na osnovi katerega bo starejšim zagotovljena profesionalna pomoč, ki sedaj presega delovanje prostovoljskega dela, vsekakor pa bo potrebno nameniti bistveno več pozornosti prostovoljstvu in njegovi umeščenosti v družbo, saj predstavlja enega od temeljev solidarne družbe. Zato je treba vzpostaviti mehanizme za večjo prepoznavnost prostovoljstva in spodbujati njegov razvoj, koordinacijo dela prostovoljcev ter priznanju s prostovoljstvom pridobljenih kompetenc.

*Magda Slapar,
koordinatorka za Gorenjsko*

DU Jesenice

V našem društvu vseskozi namenjamo velik poudarek aktivni izrabi prostega časa in krepitvi ter ohranjanju psihofizičnih sposobnosti svojih članov. Posebno pozornost pa namenjamo tistim, ki se vseh aktivnosti, zaradi različnih vzrokov, ne morejo udeleževati.

Tako izvaja društvo na področju socialnega varstva več programov, katerih aktivnosti se medsebojno prepletajo, saj je v vseh primerih osnovni cilj povečati kvaliteto življenja starejših, pa vendar imajo določene specifičnosti. Program »Starejši za starejše« se v DU Jesenice izvaja od leta 2007, vanj pa

so vključeni vsi občani in občanke stari 69 let in več, ne glede na članstvo v društvu. Osnovni namen programa je pomagati in poiskati čim več ljudi v stiski in tiste, ki nočejo, ne morejo ali ne znajo poiskati pomoči, ki jo nudijo državne institucije. Nosilke programa so prostovoljke, ki obiskujejo občane, stare 69 let in več. Letno opravijo 600 do 800 obiskov in od 1.000 do 1.400 prostovoljskih ur. Od začetnih 36 prostovoljk sedaj to delo aktivno opravlja le 12 prostovoljcev in prostovoljk. Mnoge so zaradi zahtevnosti dela in starosti to dejavnost opustile. Nove pa le s težavo pridobimo.

Zahtevnejše primere obravnavamo na mesečnih sestankih in po potrebi o problemih obvestimo pristojne institucije, največkrat CSD, patronažo, s katerimi tudi zelo dobro sodelujemo. Če občani izrazijo željo, da jih ponovno obiščemo, to tudi storimo. Če se ob obisku ugotovi, da starejši živi v socialni stiski, jih ob njihovem soglasju predlagamo za pomoč pri humanitarnih organizacijah. V večini primerov to pomoč prostovoljci tudi razvozijo. Takih primerov imamo letno 80 do 100. V društvu se dobro zavedamo, da vseh problemov starejših ne moremo reševati sami. Zato smo si že v začetku izvajanja

programa prizadevali vključiti v aktivnosti občinske strokovne službe in institucije, ki se ukvarjajo s problematiko starejših. Rezultat teh prizadevanj je bil, da je župan imenoval Delovno skupino za koordiniranje aktivnosti na področju socialnega varstva v občini Jesenice, ki je sestavljena iz vseh akterjev, ki se kakorkoli ukvarjajo s socialno problematiko občanov. Delovna skupina, katere članica je tudi koordinatorka progra-

ma Društva upokojencev Jesenice, vsako leto pripravi Analizo stanja s področja socialnega varstva v občini Jesenice. O svojem delovanju društvo občane redno seznaja preko lokalne radijske postaje Radio Triglav in v lokalnem glasilu Jeseniške novice ter svoje internetne strani. DU Jesenice, konkretno prostovoljkam in prostovoljcem programa Starejši za starejše, je bilaodeljena Plaketa župana Občine Jesenice, kar

predstavljala pomembno priznanje za vse prostovoljke in prostovoljce, ki so nosilci programa. Naj za zaključek navedem le podatek, da je bilo v letu 2007, ko smo s programom pričeli v Občini Jesenice 3.259 ali 14 % oseb starih 69 let in več. V januarju letošnjega leta pa je ta številka znašala 3.590 oseb ali 16 %.

*Ivanka Zupančič,
koordinatorka programa*

Zgodba prostovoljke z Gorenjske

Čudovit jesenski dan je. Preden grem po vnuke v šolo, grem še na obisk, sklenem. Ker sem domačinka, hišo poznam. Stoji bolj na samem, zato se odpravim z avtom. To je stara kmetija, okna so majhna, zamrežena, a na oknih le pajčevine.

Najprej pomislim, da morda sploh nihče več ne živi tukaj, toda kljub vsemu grem k vhodnim vratom. Zgornji del hiše je ves v cvetju, obnovljen, nova streha, nova okna. Vrata spodaj pa so že videla boljše čase. Ob vratih sta dva poštna nabiralnika, en sodoben, drug pa zarjavel, brezbarven. Preseneti me, da sta 2 zvonca, ob njih pa obvestilo morebitnemu obiskovalcu – zvonite le zgoraj in to po 16.00 uri. Toda radovedna kot sem, pozvonim tudi spodaj na star zvonec. Slišim zvonec, toda tišina, nikogar ni. Pridem torej popoldne, si mislim in se odpravim k avtu. Nekaj zaropota in odprejo se vhodna vrata in na vratih starejša gospa. Vrnem se in lepo pozdravim. Gospa je vidno presenečena.

»Dober dan, iščem gospo Marijo,« pozdravim. Gospa je že v letih, verjetno jih ima že več kot 90, pomislim. »Bog dej« reče, »nikogar ni doma, pridejo popoldne.«

»Vas iščem, gospa Marija, ali imate nekaj minut časa zame?«

»Mene? Če kaj prodajate nimam denarja.« Gospa je vidno presenečena. Zguban obraz, ponošena bluza, nekaj gumbov manjka, jopica pa ima kar nekaj lukenj. Roke so suhe, zgubane, nohti že dolgo niso videli škarij, oči pa prijazne in radovedne, iz njih sije svetloba.

Povem, kdo sem, se predstavim, povem, da smo posebna skupina starejših za starejše, obrazložim, zakaj sem tu, da sem prišla le na obisk, in vprašam, če se lahko malo pomeniva. »Lahko, lahko – kar vstopite«, mi prijazno odvrne, »sedaj lahko, ko pa so doma, ne sme nihče k meni!« mi razloži. V stanovanju je zelo temno, samo ena luč gori. Pelje me v kuhinjo, verjetno je to edini prostor. Kuhinja je stara, na tleh je polno smeti, v umivalniku pa umazana posoda. »Ni pospravljeno, ker me vse boli, križ, kolk, in roke ... ne zmorem več!«.

Sedem na edini stol, ona pa na posteljo. Malo vljudnosti in gospa se razgovori in pove ...

»Pet let sem že sama in takole živim. Veste, imeli smo veliko kmetijo, pa nihče ni hotel ostati doma. Moža je pobrala pijača, sama pa nisem mogla vsega. Najmlajši sin se je vrnil lani, pripeljal ženo in 3 otroke, ki pa so že veliki. Zgoraj so obnovili hišo, za moj del pa je zmanjkalo denarja. Imam res majhno kmečko pokojnino. Vse dam sinu, da mi kdaj prinese malo hrane, kakšen kos kruha, mleko in kdaj tudi juho. Vse plačuje on, za televizijo pa nima denarja. Še dobro, da imam vsaj kakšno obleko, vse so stare, toda zame je dobro. Včasih mi tudi kaj operejo. Njegova žena pa še dela in je vedno tako »šik«, je pa precej mlajša od sina. Saj je že bil poročen, a ni bilo otrok in se je ločil. Tudi ti otroci niso njegovi, jih je priženil ...«

Bila sem brez besed, nisem mogla verjeti, da lahko nekdo živi v takih razmerah. Gospe sem pometla, kar se je dalo, pomila posodo. Želela sem skuhati kavo ali čaj, pa

ni bilo ne kave, ne čaja. »Vse imajo zgoraj« – mi pove.

Govori in razlaga pametno, ni sledi o kakšni demenci. Če bi bila urejena in bi živela v normalnih razmerah, bi bilo to čisto sprejemljivo. Presenečena sem, ko mi pove, da ima 85 let. Zmotila sem se kar za 10 let. Zunaj nekaj zaropota, zdi se mi, da je nekdo zaprl vrata avtomobila. Hišna vrata se odpro in opazim visokega, neobritega moškega. Debel je. Trebuh mu visi preko pasu.

»Kaj pa odpiraš, kdo je to, saj smo ti že stokrat rekli, da ne smeš odpirati nikomur,« glasno kriči na svojo mater. Nobenega dober dan, kako si, kdo ste vi? Njegov pogled je grob. Oči mu švigajo po razmetanem prostoru.

»Bodi boljša, potrpi, razloži mu vse!« prepričujem samo sebe. Želim mu povedati, kdo sem, zakaj sem tu ... ne pusti mi do besede. »Tako ven, zakriči! Ali ne znate brati!? Pustite mojo mamo pri miru, poznam take, samo, da bi kaj dobili! Da vas nikoli več ne vidim tu ...!« Pozdravim, ji ponudim roko in odidem ...

Ne morem verjeti, da se dogaja kaj takega. Zgrožena sem! Ne morem stati križem rok in nič storiti. Obvestila bom mojo vodjo, ki je res izjemna, morda mi bo lahko pomagala. V takih razmerah namreč ne sme živeti nihče. Najprej sem se v malem kraju pozanimala o družini. Vsi so vedeli za težke razmere gospe Marije, toda nihče ni ukrepal. Zvedela sem, da ima še enega sina in hčer, vendar jima najmlajši ne dovoli obiskov. Poiskala sem ju. Bila sta vesela, vendar zgrožena, ko sem jima razložila, v kakšnih razmerah živi njuna mama.

»Veste, ko je umrl oče, smo se skregali na zapuščinski razpravi. Seveda, ko je šlo za dediščino je bil najin brat zelo prijazen do sodnice. Obvezal se je, da bo skrbel za mamo, da ji bo nudil vse, da bo v miru lahko živela na svojem domu. Svoji družini imava na drugem koncu Slovenije. Imel pa

je pogoj, da se midva ne smeja ukvarjati z mamom. Večkrat smo se dobili na sodišču in zmagal je. Skrbel naj bi za kmetijo, ki je postajala vse manjša, skoraj vse je prodal. Potem je spoznal mlajšo žensko s tremi otroci. Poročil se je. Denar od prodaje zemlje sta porabila za obnovo hiše, razen dela, kjer živi mama. Večkrat sva se peljala mimo hiše, se mu ogibala in upala, da je z mamom vse v redu. Potem je mama zbolela. Bila je operirana in kar nekaj časa je preživela v bolnišnici ...» Kljub temu, da je vse premoženje dobil najmlajši sin, sta vedela, da za mamom ne bo plačeval, saj je bil vse življenje njen ljubljenček, ki ni nikoli delal ne na kmetiji, ne kje drugje. Znal pa je prodati vse, kar je dobil in poskrbeti zase. Poskrbeli smo, da je šla gospa Marija v Dom starej-

ših občanov v bližini svojih dveh otrok, ne v domačem kraju. Sprva se je temu upirala, ko pa si je dom ogledala, je sklenila da gre. Najmlajši sin je bil seveda ob njeno pokojnino, ki res ni velika, vendar sta razliko krila starejši sin in hči – potem se je strinjal.

Po dveh mesecih sem se odpeljala h gospe Mariji. Čeprav je bila pot dolga, več kot 100 km, mi ni bilo žal. Bila me je vesela, celo spomnila se me je! Nisem mogla verjeti svojim očem. Bila je urejena, z novo frizuro in lepo obleko. Posedeli sva zunaj na soncu, spili kavo in se malo posladkali. Povedala mi je, da se še nikoli v življenju ni imela tako lepo. »Vsak dan dobim hrano in to večkrat, imam sobo, ki je svetla in topla. Celo skopajo me, peljejo k frizerju in uredijo nohte na rokah in nogah. Vsak teden se kaj

dogaja. Pridejo otroci iz šole, vrtca, imamo svoj vrt, celo piškote smo že pekli. Vsak drug teden pride tudi gospod župnik in imamo krajšo mašo.« Gospa je namreč zelo pobožna. Najbolj pa je vesela, ko jo obiščeta starejši sin in hči z vnuki. Skoraj vsako nedeljo jo odpeljejo na kosilo ... Ob koncu obiska me je objela in dejala:

»Veste, gospa, Bog vam bo povrnil vašo dobroto. To, kar ste storili za mene, se ne more poplačati ...«

P.S./ Zgodba o gospe Mariji ni osamljena. Vem, da v tej naši lepi deželi živi še veliko takih Marij. Na žalost pa sosede in domači včasih ne znajo, ne želijo, ali si ne upajo; toda za vsako Marijo se spleča potruditi – topel pogled hvaležnosti iz njenih oči ti poplača ves trud.

Generalna skupščina AGE po treh letih spet v živo

Od 7. do 9. junija bo v Bruslju potekala Generalna skupščina AGE platform (v nadaljevanju skupščina) združena z enodnevno strokovno konferenco. To je po treh letih sestankov preko elektronskih povezav prvi sklic skupščine s fizično udeležbo vabljenih. Vodstvo te mednarodne povezave je težko pričakovalo možnost sklica v živo, saj že več kot eno leto na sprejem čaka pripravljena in usklajena sprememba Statuta AGE, ker po belgijski zakonodaji - sedež v Bruslju - takega akta ni mogoče sprejemati na elektronski način.

Poleg sprejema sprememb Statuta bo tokratna skupščina tudi volilna. Predsedniku Ebbeju Johansen junija poteče drugi mandat in po statutarnih določbah ne more več kandidirati. Polnopravne članice bodo morale izvoliti novega predsednika ali predsednico. Pravico predlagati kandidata ima vsaka članica. Rok za podajo predlogov je bil 25. april 2023. Za volitve predsednika je potrebna absolutna večina članic, ki imajo pravico glasovanja.

Seznam vseh predlaganih kandidatur dobimo en mesec pred izvedbo volitev oz. pred skupščino. Najbolj verjetna bodoča predsednica je Heidrun Mallenopf, članica upravnega sveta iz BAGSO, nemške organizacije starejših ljudi, ki že dolgo uspešno deluje v okviru te evropske zveze in njenih

različnih poslanstev ter je ob podpori sodelavcev izrazila motiviranost za prevzem te vloge.

Skupščina bo **potrdila tudi nove predstavnike ali predstavnice članic v organih te povezave v primerih poteka drugega mandata dosedanjim.** Med temi je tudi ZDUS. V Upravnem svetu je imenovan član/ica in njegov namestnik/ica. (Zdaj naša članica spodaj podpisana.) V državah, kjer je včlanjenih več organizacij, ne moreta biti obe funkciji pokriti s strani iste organizacije. Pokrivanje obeh mest pa mora biti usklajeno in tako predloženo sekretariatu. Ker je iz

Slovenije polnopravna članica tudi MZU, se bomo morali pred posredovanjem kandidatur v Bruselj medsebojno uskladiti.

Strokovna konferenca se tokrat osredotoča na starosti prijazno zaposlovanje in trgi dela z naslovom **»Evropski model za trajnostno delovno življenje«**, pod pokroviteljstvom švedskega predsedstva Svetu EU. V dveh panelih: **»Podpora starejšim na trgu dela«** in **»Delovna mesta za vse starosti«** bodo sodelovali različni strokovnjaki, profesorji, raziskovalci in člani mednarodnih inštitucij, ki delujejo na področju dela in zaposlovanja. Uvodni govornici bosta **Anna Tenje, švedska ministrica za starejše in socialno varnost** in **Dubravka Šuica, podpredsednica EK za demokracijo in demografijo.**

Kot je običajno za spomladansko skupščino, bo tudi ta obravnavala **pregled dosežkov povezave v letu 2022**, finančna poročila in evalvacijo, uresničevanja letnega vsebinskega programa **s pogledom proti 2024** (AGE Barometer – po letni konferenci; Strategija EU o starostni enakosti - Evropska komisija in špansko predsedstvo; OEWG-a - rezultati zasedanja 2023 in pričakovanja za 2024), delovanje stalnih delovnih skupin, dinamiko članstva, aktualne naloge v odnosih z EK in drugimi EU inštitucijami ter potek projektov, v katere so vključeni delavci sekretariata.

Jožica Puhar, podpredsednica

Pobuda za rabo bolj spoštljivega jezika, ko govorimo o starejših, tudi v EP

V Sloveniji si posamezni strokovnjaki, nekatera stanovska združenja (društvo novinarjev) in s tem izzivom osveščeni člani organizacij starejših in za starejše že nekaj let prizadevamo za bolj pozitivno poimenovanje starejših ljudi in opuščanje skupnega izraza »starostnik«, za vse nad 65 let. To poimenovanje ima izrazito negativno konotacijo in neustrezno označuje kot enotno nekaj, kjer so velike razlike, tako po starostnih skupinah - med 65 in npr. 90 let, kot, in še bolj, med posamezniki. Vsem, ki javno nastopajo, raziskujejo, pišejo in objavljajo, priporočamo uporabo izrazov »starejši ljudje« in »starejše osebe«.

Tematika se je zdaj pojavila tudi v Evropskem parlamentu. Skupina poslancev, člani Interesne skupine za solidarnost med generacijami, ki jo vodi slovenski poslanec Milan Brglez, je ob Mednarodnem

dnevu solidarnosti med generacijami (29. april) pozvala svoje kolege, naj bodo bolj spoštljivi do starejših v svojem izražanju in pri tem delujejo bolj vključujoče. Po mnenju skupine jezik, ki ga neustrezno uporabljamo, igra pomembno vlogo pri krepitvi starizma in starostnih stereotipov. Ugotovila je, da so celo v nedavnih resolucijah Evropskega parlamenta, ki podpirajo človekove pravice starejših, na primer o stanju človekovih pravic v svetu, starejše osebe poimenovani kar s skupnim izrazom "starejši" (angleško »elderly«).

Pravijo, da je izraz »elderly« množinski samostalni, ki zamegli posameznika, njegove pravice, raznolike zgodbe, preference in potrebe. "Uporablja se za razdelitev starostnih skupin, kar ustvarja vtis, da so 'starejši' in 'mlajši' različni v svojih pravicah, prispevkih in željah." Namesto tega bi moral jezik podpirati interakcijo in spodbujati sodelovanje v družbi. Namesto izraza »starejši«, v angleščini »elderly«, priporočajo uporabo izraza »starejše osebe«.

*Po objavi v Novicah AGE pripravila
Jožica Puhar, podpredsednica*

Naša spoštovana kolegica, prof. Vida Bogataj

V osrednjem slovenskem dnevniku Delo, v torek, 4. aprila 2023, je bil objavljen intervju z nekdanjo predsednico Društva upokojenih pedagoških delavcev Slovenije (DUPDS), prof. Vido Bogataj.

Obsežno spisan članek nas je razveselil, ne pa presenetil, saj je vsebina pravi fotografski posnetek njene resnične življenjske in karijerne poti in posledično mnogih zasluženih priznanj. Njeno pedagoško področje se je stopnjevalo od formalnega izobraževanja v OŠ preko SRŠ do Višje šole, neformalno izobraževanje in dodatne profesionalne smeri pa so posegale v različne gospodarske institute ter večsmerna strokovna in javna področja. Z vodstvenimi funkcijami je prispevala marsikatero programske in organizacijske nove smeri. Zaupane so ji bile celo naloge v obsegu takratne jugoslovanske skupnosti. Ob vseh nalogah pa ni zapostavljala tudi

svojega kariernega izpopolnjevanja, sledila je strokovnim novostim za vsako svojo delovno področje. Ni možno prezreti, da je z uspešnim seminarskim delom kot prvi pedagoški delavec obiskovala in zaključila tudi Poslovodno šolo, takratno na Brdu. Naše društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije je profesorica Vida Bogataj vodila pet mandatov. Poznamo jo že od začetnih priprav ustanavljanja (1993) do registracije društva 1998.

Člani društva jo poznamo kot delovno, prisrčno, dosledno in tudi strogo kolegico. Po njenem predlogu so bile ustanovljene društvene regijske sekcije, katere je povezovala v delovnem in prijetnem vzdušju, kljub različnosti vsebinskih in organizacijskih možnosti vsake posamezne. Med nami so se stkale prijateljske in medsebojne delovne vezi, ki jih je znala povezati v skupne cilje za enovito podobo društva. V takem odnosu je društvo dosegalo po-

membne rezultate, s priznanjem tudi v širši družbi. Tudi po odhodu s predsedovanja je ostala še vedno aktivna. Društveno projektno novost v pedagoškem prostoru – priprave na upokojitve – nadaljuje, še več, s podporo odgovornih institutov si prizadeva namen in cilje projekta umestiti na nacionalno raven. Tudi v naši krovni organizaciji ZDUS ima nekaj redno opredeljenih zadolžitev, pripravljena pa je tam priskočiti k sodelovanju ob vsaki naprošeni situaciji. Ponosni smo na njo in veselimo se z njo, kar si je za tolikšno ustvarjanje v svojem življenju zaslužila. Zato smo jo v DUPDS tudi predlagali za zaslužno priznanje ZDUS-a. Vida, do sedaj za vse hvala, za naprej pa še veliko skupnega prijetnega doživljanja.

*Eta Chvatal, predsednica
Sekcije za Gorenjsko*

*Anči Skok, nekdanja predsednica
Sekcije za Savinjsko dolino*

Pesniška zbirka Pesmi srca, Marice Androjna

Marica Androjna je naša neumorna poetinja, ki navdih za svojo poezijo črpa iz svojega bogatega pedagoškega dela in opazovanja sveta, ki bliskovito drvi mimo nas. Njena poezija je prežeta z metaforami v katerih se zrcali občutljivo in abstraktno dožemanje sveta, njegove minljivosti, po drugi strani pa njena himnična lirika kar vpije po barvni paleti pesnikovanja. Seveda, če bi bila Marica slikarka, bi bila zagotovo impresionistka! Tisti, ki jo dobro poznajo pravijo, da ji je bila srčnost položena že v zibelko. V pesniškem svetu se rada pogloblja v magistrske. V pričujoči zbirki je kar nekaj takih pesmi. Marica pa je tudi članica Belega obroča in pred dobrim desetletjem je zapisala.

*Beli obroč že deseto obletnico slavi,
odkar pomoč in dobroto žrtvam deli.*

*Enkratno je v letu 2003 ob ustanovitvi bilo,
na Miklavžev večer vsem pri srcu toplo.*

*Ljubljana je njegov sedež in središče,
tudi v dveh enotah se pomoč lahko poišče.*

*Izdajamo tudi svoje glasilo "Bosovičke",
da v pisni obliki spremljamo novičke.*

*O, pa tudi svojo spletno stran imamo,
na svoji FB strani "všečkati" že znamo.*

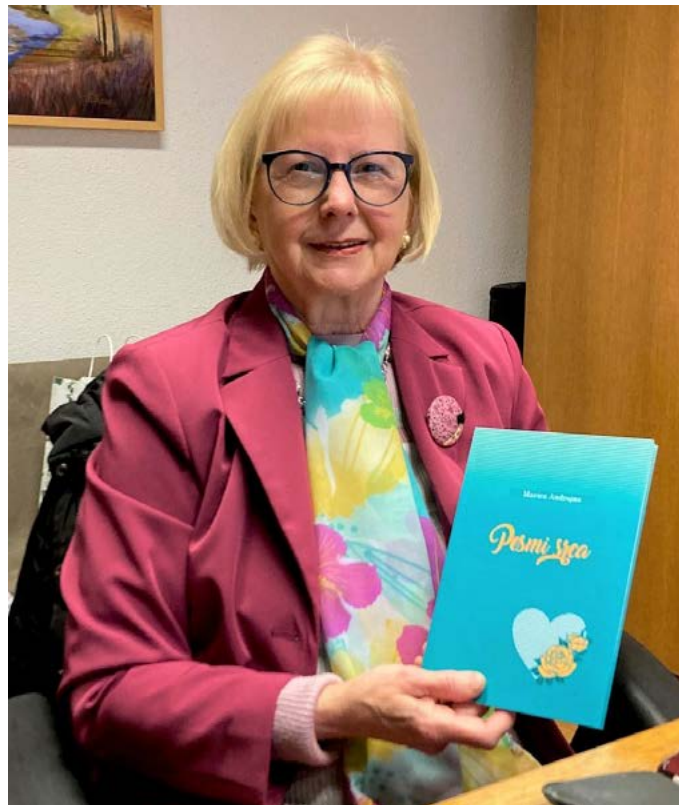
*Belemu obroču je gospa Vlasta srce dala,
ga vodila knjigo napisala in darovala.*

*Radi tudi ambasadorji predstavljajo nas,
da dober glas seže že v "deveto vas".*

*O, pa tudi mnogi prostovoljci pomagajo,
plemenite ideje se jim utrinjajo.*

*Čisto nove prijazne sobe v nekaj krajih so,
tam otroci se ob igračkah lažje pogovarjajo...*

V pesmih srca se prepletajo štiri vodilne tematike. Ljubezen, domovina, poezija in katarza! Vse pa se nevsiljivo zlivajo ena v drugo, da pozoren bralec pesmi morda pomisli, da bere zbrana pesniška dela vsaj štirih, petih poetov. **Ljubezen** v vseh oblikah

Marica Androjna

je občutena in izpovedana kot romantično, predano čustvo z **domovinskim** nabojem. **Poezija** se igrivo prepleta skozi dejavnosti, ki se jim avtorica posveča, **katarza** pa se zrcali skozi razmišljanje naše minljivosti, saj veste - neizogibnega. V njenih verzih bralec občuti hrepenenje po mladosti, po brezskrbnem času, ki ga je preživela pod mehkojnimi dolenjskimi griči, in Beli krajini, ko se ji utrne verz: **Proti Dolenjski se cesta vije, polja travniki mimo beže. Tja, pod Gorjance že zavije, k sorodnikom pripelje me...**

Poznavalcem poezije, še posebno francoske lirike, se bo morda zdel naslov zbirke poznan. Namreč, Marceline Desbordes-Valmore (1786–1859) zaseda pomembno mesto v zgodnji francoski romantiki, čeprav so bile ženske tistega časa, bolj kot ne, muze ali navdih, poezija pa domena pesnikov - ne pesnic! Tem takratni čas ni bil naklonjen in celo beseda pesnica (*poétesse*) je omalovažujoče označevala žensko, ki piše nezahtevne pesmi, polne čustev in gromkih rim, kakršne poznamo izpod peresa njenega slovenskega sodobnika, Jovana Vesela Koseskega. Desbordes-Valmore pa je bila že za časa svojega življenja priznana in nagrajevana, čeprav včasih s pridržkom.

Verzi spleteni v pesmi tokratne pesniške zbirke Marice Androjna so razumljivi, prodorni, zveneči, predvsem pa - nedvoumni. Če lahko za konec dodam še ščepec soli, zelo priporočljivo branje za poletni čas ko so TV poročila za nami, do izbranega filma ob 22.00 uri pa še dovolj časa za poglobljen razmislek o vsaj treh, štirih pesmih.

Črt Kanoni, odgovorni urednik

Literarno srečanje Pomurja

Ko se upokojiš, se ti zazdi, da je konec »življenja«, vsakdanjega družanja s prijatelji, sodelavci. Pa ni tako! Res se spremeni veliko stvari, vendar pa spoznaš nove prijatelje in tvoj krog je vedno večji. Naenkrat je dovolj časa za dejavnosti, ki si jih imel rad, pa zanje ni bilo časa. Nekateri se bolj posvetijo športu, drugi risanju, spet eni potujejo, nekateri pa svoje misli in občutke zapišejo.

Veliko upokojencev piše še v pozni starosti. Tudi letos je Pomurska pokrajinska zveza DU Murska Sobota organizirala srečanje piscev upokojencev Pomurja. Vsako leto se srečanje organizira v drugem kraju oz. občini in letos smo organizacijo prevzeli v DU Lendava. Ker sami nimamo tako velikega prostora, smo se dogovorili z Zvezo kulturnih društev Lendava, s katero dobro sodelujemo, da smo srečanje izvedli v njihovih prostorih. 20. aprila se ga je udeležilo 14 piscev. Seveda si želimo, da bi jih bilo več, vendar se nekateri še ne želijo izpostaviti. Srečanja sta se udeležili tudi ga. Viola Bertalaní, predsednica Pomurske pokra-

jinske zveze društev upokojencev Murska Sobota in ga. Danica Kocet, predsednica Komisije za kulturo pri Pomurski pokrajinski zvezi društev upokojencev Murska Sobota. Nad deli naših piscev bedi mentor, pisatelj in pesnik g. Robert Titan Felix. Tudi letos so mu v naprej poslali na vpogled svoja dela, da je do srečanja pripravil mnenje o njihovih delih. V prvem delu srečanja so naši pisci izvedeli, kako napisati pesem ali prozo čim bolje, v drugem delu pa so razpravljali o lastnih delih. Vzdušje je bilo dobro, k čemur je pripomogla tudi skupna jutranja kavnica

in nekaj koščkov peciva, ki so ga pripravile članice lendavskega društva upokojencev. Literate smo povabili tudi na ogled naše prelepe gledališke in koncertne dvorane in sinagoge. Seveda so vsi dobili tudi zahvale za sodelovanje in zbirko pesmi in kratkih proznih del lendavskih ustvarjalcev, ki jih izdaja Zveza kulturnih društev Lendava pod imenom *Pobiralci rose*. Srečanje smo zaključili s popoldanskim kosilom, ter se poslovili z besedami, da se naslednje leto spet srečamo.

Besedilo in foto, Marija Varga

26. srečanje literatov PZDU Dolenjske in Bele krajine v Mokronogu

V počastitev občinskega praznika občine Mokronog-Trebelno se je 9. marca 2023 v kulturnem centru Mokronog odvijalo 26. srečanje literatov PZDU Dolenjske in Bele krajine.

Na začetku srečanja so upokojence literature, goste in obiskovalce pozdravili župan občine Mokronog-Trebelno Franc Glušič, predsednik PZDU Dolenjske in Bele krajine Dušan Kraševac in predsednica DU Mokronog-Trebelno Milica Korošec. Upokojenci literati Dolenjske in Bele krajine so svoje bogastvo doživetega delili z nami. Marsikaj so doživeli, veliko lepega in nepozabnega, včasih redkeje, včasih pogosteje izpili tudi kakšno kapljo grenkobe in vse to izlili na papir. Ob vsem tem z gotovostjo trdim, da se jim je zaradi tega utrla misel o ustvarjanju, ki je nekje skrita čakala. Misli, želje, občutki, doživetja silijo človeka, da se to ohrani. Zaradi tega so se upokojenci Dolenjske in Bele krajine predstavili publiki in tako zapisane besede ter misli niso

ostale skrite kje v predalih. Iz 14. društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine se je v dveh debelih urah predstavilo 29 literatov in literatk z lepo slovensko besedo in dobro interpretacijo. V uvodu večera in med literarnimi odmori so za poživitev poskrbeli učenci glasbene šole Trebnje in neutrudljiva upokojenka iz Loškega Potoka Fanika Debeljak s svojim skečem.

Za zaključek večera pa je nastopajoče in obiskovalce nagovorila še pisateljica Petra Škarja.

Čeprav je bila prireditev malo daljša, kot je bilo načrtovano, je srečanje čudovito uspelo. Zahvala gre Občinski upravi Mokronog-Trebelno in predvsem predsednici DU Mokronog-Trebelno Milici Korošec.

Besedilo in foto, Karol Zagorc

Kulturni večer – Krpanova značka

Krožek Beremo skupaj Društva upokojencev Pivka je v petek, 21. 4. 2023, organiziral kulturni večer v počastitev svetovnega dneva knjige in zaključka šeste sezone Krpanove bralne značke 2022/23. Slovesnost so otvorile pevke Ženskega pevskega zbora DU Pivka pod vodstvom Marcela Štefančiča. Predsednik DU Pivka Evgen Primožič je pozdravil vse udeležence srečanja in spregovoril o pomembnosti knjige in branja. Društvo upokojencev si že vrsto let prizadeva za spodbujanje branja in kulturne pismenosti med svojimi člani in širšo lokalno skupnostjo.

Vodja kulturno-izobraževalne dejavnosti v DU Pivka Asta Smrdelj je spregovorila o svetovnemu dnevu knjige in avtorskih pravicah, ki je posvečen promociji branja, založništva in zaščiti avtorskih pravic ter intelektualne lastnine. Letos praznujemo v Sloveniji Tavčarjevo leto, razglašeno ob stoletnici smrti pisatelja Ivana Tavčarja, v preteklem letu pa smo se spominjali stote obletnice rojstva Karla Destovnika Kajuha - pesnika, ki je na poseben način povezan tudi z našimi kraji, saj je bila njegova prva knjižica pesmi natisnjena v Starih Ogencih nad Jurščami.

Sodelujoči na Krpanovi bralni znački

Krožek Beremo skupaj, ki ga vodi Nevenka Šelj, je izdal že več pesniških zbirk in zbranih del svojih aktivnih članov. Predstavili so nam del svoje literarne ustvarjalnosti. Dora Hrvatič je prebrala pesem Kajuhovo leto, Ivica Alojzija Černec, Draguša Penko, Srečko Likar in Lidija Pavzin pa pesmi na temo knjiga. Štefka Kim je obujala svoje spomine na koncert Leonarda Cohena, Nevenka Šelj pa je ta del prireditve zaključila z anekdoto o raztresenem matematiku, ki je pozabil, kje je njegov novi dom. Na ta dan pa se je zaključila tudi šesta sezona Krpanove bralne značke – bralne značke za vse upokojence v Občini

Pivka. Vodja Krpanove bralne značke Jelka Čeligoj je podelila knjige bralkam in bralcem, ki so uspešno opravili bralno značko. Teh je bilo letos 29. Kulturni večer so zaključile gostje iz DU Logatec s skečem: Priprava na spanje v domu starejših.

Na koncu so čestitali vsem bralkam in bralcem, se zahvalili vsem nastopajočim, Knjižnici Pivka in knjižničarki Dartanieli Stegel, Knjigarni in papirnici Sponkca ter Občini Pivka in povabili vse obiskovalce, da se jim pridružijo pri Krpanovi bralni znački 2023/24.

Jelka Čeligoj, foto Andrej Knafelc

22. srečanje upokojenskih pevskih zborov Zasavja in Posavja

Na deževno soboto, 15. aprila 2023, naj bi na GEOSS-u zazvenela pesem 120 pevcev upokojenskih pevskih zborov Zasavja in Posavja. Pelo se seveda je, vendar smo morali zaradi muhastega aprilskega vremena revijo preseliti v dvorano Podružnične šole Vače. To je bilo že 22. srečanje v organizaciji DU Litija.

Prvo tovrstno srečanje je bilo na pobudo takratne zborovodkinje Mešanega pevskega zbora Litija in nekaterih ljubiteljev zborovske pesmi v društvu, že leta 1998. Zbrali so se pevci iz Trbovelj, Zaloga in Litije na gradu Bogenšperk, ki je takrat še sodil v Občino Litija. Bilo jim je lepo in druženja, ki so ponekod po Sloveniji že potekala, so tudi na našem področju postala tradicionalna. Ker je organizacija srečanj ostala v domeni DU Litije in ker za našo

občino GEOSS pomeni poseben ponos, kajti Bogenšperk sodi sedaj v Občino Šmartno, je bilo logično, da se srečujemo v središču Slovenije. Nekaj let je potekala revija v primeru slabega vremena kar pod nadstreškom domačina Jožeta Kimovca, kasneje pa nas je postalo več in dogajanje se ob slabem vremenu preseli v dvorano

na Vačah. In tako je bilo tudi letos, ko se je na odru zvrstilo šest zborov iz Senovega, Sevnice, Trbovelj, Jevnice in Litije, ki je sodelovala z ženskim in mešanim zborom. Vsak od zborov je zapel tri pesmi, ki jih je ocenjevala strokovna spremljevalka Marjanca Vidic. Ob zaključku revije je bilo namreč potrebno izbrati zbor za Republi-

ško srečanje UPZ na Dnevih medgeneracijskega sodelovanja, ki ga pripravlja ZDUS na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Soglasno je bil izbran Mešani pevski zbor DU Litija z zborovodkinjo Marjano Kolar. Ne glede na to, da ima srečanje tudi prizvok

»ocenjevanja«, je le-to v resnici strokovno svetovanje, saj je poleg kakovosti zbora, po pravilniku vedno izbran zbor, ki na republiški reviji še ni oziroma je najmanjkrat sodeloval. Začetek in konec revije sta obeležili skupni pesmi, ki sta postali v dolgole-

tnih srečanjih tradicionalni, *Ne damo se in Nimam kajta*. Razšli smo se kot prijatelji, prepričani, da je prav pesem tista, ki nas združuje, dviguje naša srca in spodbuja, kar je najboljšega v nas.

Besedilo in foto, Iva Slabe

Ta svet je pesmi vreden

V petek, 14. aprila 2023, je v avli osnovne šole Pivka odmevala pesem. Društvo upokojencev Pivka je organiziralo enajsto revijo upokojenskih pevskih zborov Južne Primorske pokrajine. Revija je bila načrtovana za leto 2020, a je zaradi epidemije niso mogli izvesti. Revija je imela tekmovalni značaj, saj je zmagovalni zbor nastopil na Dnevih medgeneracijskega sožitja na 12. večeru petja in plesa v Ljubljani.

Po nagovoru predsednika društva upokojencev Pivka Evgena Primožiča so na odru prve nastopile gostiteljice – Ženski pevski zbor društva upokojencev Pivka pod vodstvom Marcela Štefančiča. Naslednji so z ljudskimi pesmimi nastopili Brkinci, moška vokalna skupina društva upokojencev Postojna. Vonj po morju nam je pričaral mešani pevski zbor Bonaca iz piranskega društva upokojencev pod vodstvom zborovodkinje Barbare Murata. Pevce in občinstvo je pozdravil tudi predsednik pokrajinske zveze društev upokojencev Južno Primorske Mirko Miklavčič. Za njim so zapeli pevci mešanega pevskega zbora Avgust Šuligoy iz društva upokojencev Ilirska Bistrica, njihova zborovodja je Anamarija Surina. Predzadnji so se predstavili mešani pevski zbor Burja društva upokojencev Postojna, ki ga vodi Jelka Bajc Mikuletič. Tekmovalni

del revije so sklenili pevci moškega pevskega zbora društva upokojencev Bertoki – Prade pod vodstvo zborovodje Jarija Jarca. Ob koncu tekmovalnega dela se je sestala tričlanska strokovna komisija, ki so jo sestavljali glasbeni pedagog Miran Žitko, predsednik komisije za kulturo pri Zvezi društev upokojencev Slovenije Franc Gombač in predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev Južno Primorske Mirko Miklavčič. Med čakanjem na rezultate so na oder prišle pevke, ki so jim prostori šole drugi dom. To so pevke učiteljskega pevskega zbora osnovne šole Pivka, ki jih že od začetka vodi Damjana Morel. S pesmijo Ane Dežman *Oj uatrak muj* so nam pobožale dušo, sledila je pesem *Z roko v roki* za mir. Po njihovem nastopu smo dobili rezultate zborovskih

nastopov. Predsednik komisije Miran Žitko je razglasil zmagovalce enajste revije upokojenskih pevskih zborov Južno Primorske, to je postal mešani pevski zbor Burja društva upokojencev Postojna. Sklepni del prireditve je z recitacijo Kajuhove Slovenske pesmi začel Franc Gombač. Sledil je skupni nastop vseh pevcev, ki so pod vodstvom Marcela Štefančiča in ob glasbeni spremiljavi Dušana Kafola zapeli *Vstajenje Primorske*. Ob odhodu nam je v ušesih odzvanjala Ježkova misel – *ta svet je pesmi vreden*.

Za vse, ki si niso utegnili ogledati revije, je nastope snemala televizija Vascom. Več si o nastopih na reviji lahko preberete na spletni strani društva upokojencev Pivka (www.dupivka.si).

Jožica Knafelc, foto Andrej Knafelc

Literarno srečanje PZDU Maribor 2023

Komisija za kulturo pri PZDU Maribor je v sodelovanju z DU Sveta Trojica pripravila Literarno srečanje, dne 21. 3. 2023 v Gočovskem dvorcu v Gočovi. Za sodelovanje smo se odločili z namenom, da bi privabili čim več literatov iz raznih Društev upokojencev naše PZDU, saj gospa Klobučar iz DU Sveta Trojica že 18 let pripravlja literarna srečanja pod imenom *Skriti talenti*; tako smo dali priložnost in možnost še tistim, ki za ta srečanja niso vedeli. Množična obiskovanost dogodka je pokazala, da je bila naša odločitev pravilna.

Na vabilo k sodelovanju se je odzvalo 26 literatov iz 15 društev upokojencev PZDU Maribor, in sicer: DU Pesnica, DU Duplex, DU Benedikt, DU Sveta Trojica, DU Ceršak, DU Lenart v Slov. Goricah, DU Malečnik, DU Maribor Tabor, DU Jurovski dol, DU Jakobski dol, DU Sveta Ana, DU Voličina, DU Sladki vrh, DU Sladki vrh, DU Zgornja Velka ter dva gosta iz Tišine in Murske Sobote. Sodelovala sta še dva literarna ustvarjalca: Ema Vizjak iz Tišine in Ludvik Škroper iz Murske Sobote. Tematika ni bila predpisana,

zato so bili sestavki zelo raznoliki, in sicer v pesniški in prozni obliki. Prireditve se je udeležilo tudi okoli 30 poslušalcev iz bližnje in daljše okolice, ki so vse nastopajoče nagradili z aplavzom. Zbrane je, po uvodni glasbeni točki skupine Cvetje v jeseni pod vodstvom Eme VEZJAK iz DU Tišina, pozdravil predsednik DU Sveta Trojica, gospod Darko PERKO in župan občine Sveta Trojica, gospod David Klobasa. Program je vodila in povezovala gospa Marija Klobučar. Ob zaključku se je predsednica Ko-

misije za kulturo pri PZDU Maribor, gospa Jožica Prah, v imenu zahvalila vsem nastopajočim, gospe Mariji Klobučar za vodenje programa in sodelovanju pri zbiranju prijav ter predsedniku DU Sveta Trojica gospodu Darku Perku za pomoč pri organizaciji. Sledila je zadnja glasbena točka skupine Cvetje v jeseni, ki smo ji pritegnili tudi vsi prisotni. To pa je bil tudi prijeten uvod v nadaljnje druženje.

Jožica Prah, foto Cvetka Vidmar

Zagnani ljudje si pogoje ustvarijo doma

Sama pravzaprav ne znam narisati niti lepega srčka, zato sem nad izdelki članov likovne sekcije Društva upokojencev še toliko bolj navdušena. Kjer koli opazim razstavo njihovih izdelkov, se ustavim in občudujem prav vse; najsi gre za portrete, tihožitja, cvetje, krajino, živali ...

Likovna sekcija znotraj Društva upokojencev sicer uspešno deluje že trinajsto leto in tudi šteje trinajst članov. Ne, ni pomota, morda jim prav dvojna trinajstica prinaša srečo. V svojih vrstah pa si vendarle srčno želijo tudi podmladka, saj je najstarejša članica že zakorakala čez osemdeseto. Pred kratkim se jim je pridružila mlajša gospa, ki prihaja na vaje celo iz Železnikov. Osnovno društvo in člani sekcije so vsakega novega člana seveda nad vse veselili in si jih želijo še več. Na vajah si vedno vzamejo čas za klepet, zato marsikdo poleg ustvarjanja in pridobivanja novega znanja prihaja na vaje tudi zaradi druženja. Sekcijo predstavljajo večinoma domačini, nekaj jih pa vendarle prihaja tudi iz sosednih občin. Prirojeno nadarjenost za delo s čopiči in drugimi slikarskimi pripomočki so si člani krepili in učili bodisi preko spleta ali slikarskih priročnikov, nekateri med njimi pa so celo učenci priznanega idrijskega slikarja Rafka Terpina. Likovno sekcijo družijo zgolj likovno izražanje, pri čemer ni pomembna izobrazba, starost ali spol, skratka skupina je popolnoma heterogena. Kot pove koordinatorka skupine, gospa Danica Rojc, gre tudi za popolno soglasje pri odločanju o razstavah, sodelovanjih in celo pri izbiri motivov. Skupina zadnja leta spelje okrog 10 razstav, a pred leti je bilo razstav tudi do dvakrat več. Razstavljajo v različnih prostorih, največkrat je razstava slik na ogled v cerkljanskem muzeju. V društvenih prostorih v Cerknem je stalno na ogled nekaj

njihovih izdelkov. V zadnjem obdobju je bila nedvomno najbolj odmevna letošnja aprilsko razstava v Galeriji Idrija. Tam so razstavljali skupaj s kolegi slikarji idrijskega Društva upokojencev. Govorimo seveda o skupinskih in razstavah posameznikov. Tako imajo nekateri člani za seboj lastne razstave vse od Koroške do Kobarida, Tolmina, Mosta na Soči ipd.

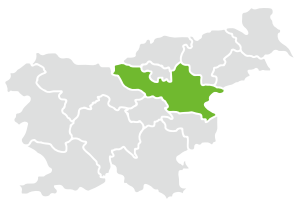
Na samem začetku sekcije sta znanje slikarstva na člane prenašala po stažu sicer najstarejša slikarja, ki sta še vedno aktivna in tudi zelo uspešna. Prostor za likovno izpopolnjevanje in ustvarjanje je članom likovne sekcije kar nekaj let nudila Osnovna šola Cerkno. Zadnja leta pa se srečujejo v društvenih prostorih DU Cerkno. S članstvom v društvu si pridobijo možnost aktivnega sodelovanja in nabiranja likovnega znanja, ki se v pomladnih in jesenskih mesecih odvija dvakrat mesečno. Zelo so zadovoljni in hvaležni svojemu mentorju, mag. slikarstvu Simonu Hudolinu. Po besedah Rojčeve gre za pridobivanje praktičnega in celo teoretičnega znanja. Ima pa mag. Hudolin odličen občutek za razlago odmirov posameznika od določenih slikarskih »pravil«. Vedno je prva na vrsti pohvala, šele nato natančna razlaga, kako bi bil izdelek lahko še boljši. Gre namreč za pravi način komuniciranja, da ne rečem izkušen pedagoški mentorjev pristop, zaradi česar se vsi ustvarjalci čutijo enaki med enakimi. Društvo upokojencev na občinskih javnih razpisih vsako leto glede na izvedbo projektov v preteklem letu in seveda načrtov za prihodnost likovnikov od občine prejme določena sredstva. Člani sekcije tako pridobljena sredstva porabijo za organizacijo razstav ter nabavo potrošnega materiala, kot so: čopiči, platna, barve ipd., prav tako pa iz istih sredstev Društvo upokojencev plača tudi mentorja. Poleg tega pa morajo

likovniki za pokrivanje stroškov izvedbe večjih projektov prispevati še dobršen del lastnih sredstev. Sekcija doslej še ni prejela omembe vredne nagrade, kot pove Rojčeva pa sta individualno nagrado že prejela vsaj dva člana. Ob koncu bi lahko rekli edino to, da je likovna sekcija dokaz, da zmore vsak, če le ima voljo, da za uspešen razvoj intelektualne žilice ni potrebno bivanje v velikih središčih, ki ponujajo marsikaj, zagnani ljudje si takšne pogoje ustvarijo doma.

To je Društvo upokojencev Cerkno.

Besedilo in foto, Ivana Gantar

CELJSKA

Predsednica PZDU Celje ostaja Zdenka Jan

Na volilnem zboru delegatov Pokrajinske zveze društev upokojencev Celje, kamor je vključenih 73 društev iz 27 občin celjske regije, so izvolili nove organe in predsednico PZDU. Kandidirali sta dosedanja predsednica, Zdenka Jan iz DU Šempeter, ter Margareta Atelšek, iz DU Ljubno ob Savinji. Večina delegatov je odločila, da bo tudi v bodoče vodila PZDU Celje, ki šteje 18.660 članov, Zdenka Jan.

To ni presenetljivo, saj je PZDU Celje svoje naloge v zadnjem obdobju dobro opravljal. Kot so v poročilu poudarili predsednica in vodje posameznih komisij, je PZDU povezoval društva v športnih tekmovanjih (na pokrajinskih igrah je v sedmih disciplinah tekmovalo 44 ženskih in 75 moških ekip s 530 tekmovalci), z revijo pevskih zborov, razvijanjem tehnične kulture, izobraževanjem in medgeneracijskim sodelovanjem. Kot eno najpomembnejših dejavnosti so izpostavili program Starejši za starejše, v katerega je vključenih 28 društev upokojencev. Prostovoljci tega programa so lani zabeležili 12.400 obiskov pri starejših od 69 let.

Usklajevanje vseh aktivnosti društev ostaja še naprej osnovna naloga PZDU. V letu 2023 nameravajo več pozornosti nameniti prenosu znanja, računalniškemu usposabljanju, rekreaciji in medgeneracijskemu sodelovanju. »Mi nismo preteklost, mi smo, skupaj z mladimi, sedanjost. Če bomo drug drugega spoštovali, nam bo lepo,« je dejala Zdenka Jan in dodala: »Upokojenci ne potrebujemo pomilovanja, želimo le, da smo spoštovani in dovolite nam, da ohranimo svoje dostojanstvo!« Temelj uspešnega delovanja društev upokojencev pri doseganju skupnih ciljev je povezovanje v ZDUS. To sta poudarila tudi predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Janez Sušnik in podpredsednica Vera Pečnik. »Držimo skupaj!« je poudaril Janez Sušnik, ki se je zahvalil društvom, ker omogočajo upokojencem, da se ukvarjajo s tistim, kar jih zanima. Posebej se je zahvalil vsem 3500 prostovoljcem programa Starejši za starejše. Spregovoril je tudi o pereči temi usklajevanja pokojnin. To in zdravstvena reforma bosta tudi osrednji temi letošnjega medgeneracijskega srečanja maja v Ljubljani.

Novemu vodstvu so poleg delegatov in predstavnikov sosednjih PZDU čestitali še direktor hotela Delfin **Miloš Milivojević**, podžupanja MO Celje **Saša Kundih**, predsednik KS Škofja vas **Martin Skočir** in gostiteljica zbora, predsednica DU Škofja vas, **Milica Les**. Njena vnukinja, odlična mlada glasbenica, **Vita Živa Pečak**, pa je že na začetku zbora na harfi zaigrala Fantazijo Čajkovskega in I have a dream skupine ABBA in s tem uglasila celotno srečanje predstavnikov upokojenskih društev s Celjskega.

Besedilo in foto, Milena Brečko Poklič

Digitalno vključevanje

Društvo upokojencev Ljubecna je konec februarja organiziralo usposabljanje z naslovom »Spletna stran – digitalno vključeni«, v sklopu projekta pod vodstvom ZDUS v sodelovanju Simbioze in Zavoda IZRIS.

Dvajset udeležencev usposabljanja se je spoznalo in naučilo uporabljati platformo "DIGITALNO VKLJUČENI" na pametnem tele-

fonu ali računalniku. To usposabljanje je znova pokazalo, kako si starejši želijo čim več znanja o modernih informacijskih orodjih. Interes za to usposabljanje je bil izreden, zato so morali zavrniti več interesentov, kajti samo v manjši skupini je delo uspešno. Z digitalnim izobraževanjem bodo nadaljevali, ker imajo v društvu manjšo "računalniško sobo", v kateri usposabljuje svoje člane, ki se šele uvajajo v digitalizacijo.

Udeleženci so ob koncu navdušeno pozdravili izvajalca digitalnega usposabljanja, predstavnika SIMBIOZE, Gorazda Garafola in odločitev ZDUS, da ob pomoči Ministrstva za javno upravo organizira taka izobraževanja.

Besedilo in foto, Milan Brecl

Velika plaketa za 70. letnico dela

V prostorih osnovne šole Šmarje pri Jelšah je potekal redni letni občni zbor (OZ) Društva upokojencev (DU) Šmarje pri Jelšah, ki je edino v Upravni enoti Šmarje pri Jelšah, ki izvaja program Starejši za starejše. Za 70 let delovanja je Veliko plaketo Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) predsedniku društva dr. oec. Janku Čakšu izročila Zdenka Jan, predsednice Pokrajinske zveze društev upokojencev (PZDU) Celje.

Učenci osnovne šole so s kulturnim programom odprli OZ, na katerem so pregledali delo komisij. Društvo šteje 469 aktivnih članov. Iz poročil je razbrati pozitivno delo, letovali so v Izoli in na Jadranu in v zdravilišču v Bosni in Hercegovini, izvedli tri izlete in

pohode. »Naše glavno poslanstvo je skrb za starejše, pri nas je to še posebno poudarjeno, ker imamo, ker imamo ta program Starejši za starejše. Tako smo prisotni v pisarni, po telefonu, elektronski pošti, naši prostovoljci pa na terenu. Društvo je že kar v letih, tako smo lani praznovali 70-letnico društva. Rad bi se zahvalil vsem, ki prizadevno opravljajo svoje delo v društvu«, je povedal predsednik.

Poročilo dela programa Starejši za starejše je podala koordinatorka **Marta Ferlinc**. Prostovoljci so v letu 2022 opravili 251 obiskov v obliki druženja, osebam so nudili prevoz in dostavo hrane. Obiskali 4 člane, ki so dopolnili 90 let, 160 članov, ki so stari nad 80 let so obiskali na njihovih domovih in jih obdarili z novoletnimi paketi. Prostovoljcem je bilo omogočeno izobraževanje, lanska tema je bila »demenca«. V Izoli so se udeležili tri dnevnega izobraževanja za koordinatore in vnašalce podatkov, programa Starejši za starejše. Lani je 5 prostovoljcev sprejelo delo na projektu E-oskrbe, ki jim ga je posredovalo Ministrstvo za delo in ZDUS, izvedbo je prevzel TELEKOM. E-oskrba uporabnikom, ki so starejši nad 65 let in večino časa živijo sami doma, omogoča enostaven klic na pomoč s pritiskom na gumb, ki je na zapestnici. V okviru Občine Šmarje pri Jelšah, kjer deluje PROSTOFER nudijo tudi prevoze upokojencev v trgovino, lekarno, v ambulantno in bolnico. »Biti prostovoljec pomeni biti srčen, družaben, prijazen ter sočuten do starejših, ki potrebujejo pomoč, vsekakor pa plemenit,« meni Ferlinčeva. V plan so zapisali, da bodo letos letovali v Izoli in v zdravilišču v Bosni in Hercegovini in na Jadranu, izvedli izlete, se podali na pohode, redno telovadili in tekmovali v balinanju. Program Starejši za starejše bodo nadgradili in upajo, da bodo lahko opravili 500 obiskov. Zbrane je prišel pozdravit še župan občine Šmarje pri Jelšah, dr. vet. med. Matija Čakš.

Besedilo in foto, Milenka Blažević

GORENJSKA

PZDU Gorenjske bo tudi naslednja štiri leta vodil Robert Plavčak

Pokrajinsko zvezo društev upokojencev Gorenjske, ki je z več kot 23 tisoč člani, vključenimi v 47 društev upokojencev, največja pa tudi najbolj aktivna pokrajinska zveza v Sloveniji, bo tudi naslednja štiri leta vodil dosedanji predsednik Robert Plavčak.

Tako so sklenili na zboru članov, ki je bil konec marca v prostorih Mestne občine Kranj. Glede na to, da so bili nedavno zbori članov po večini društev upokojencev, v nekaterih se je zamenjalo vodstvo, so spremembe tudi v Upravnem odboru in drugih organih pokrajinske zveze. Nova sta med drugim oba podpredsednika. Dosedanja - Dragico Vesković in Staneta Gorenca - sta nadomestila **Jože Derlink** in **Ivo Veger**. Sicer pa so na zboru članov prisluhnili tudi poročilom o delu v minulem obdobju ter načrtom za naprej. V poročilu je Plavčak izpostavil, da je njegov mandat izzvenel v dveh letih korone, ko se ni dalo početi skoraj nič, šele lani marca se je odprlo. Pripravili so programe aktivnosti tako na področju športa kot tudi kulture in tehnične kulture, dogovorili so se z izvajalci in stvari so dokaj dobro tekale. Veliko vsega je bilo izvedenega, največji dogodek pa je bil srečanje

Dan PZDU Gorenjskem

upokojencev Gorenjske julija na Pokljuki, na katerem se je zbralo okoli 1.500 ljudi. Največ časa so namenili druženju in sproščnemu pogovoru. Decembra so se v prostorih Mestne občine Kranj zbrali na Dnevu Pokrajinske zveze Gorenjske, ki je bil v osnovi namenjen pregledu dela v iztekajočem se letu in podelili tako zahvale oz. priznanja in plakete **Pokrajinske zveze** kot tudi krovne organizacije **Zveze društev upokojencev Slovenije**. Skupaj so podelili kar 71 priznanj.

Sicer pa so se prilagajali razmeram, vodstvo se je sestajalo po potrebi, sestali so se s predsedniki večine društev, predsednik pa se je udeleževal tudi sej in skupščine ZDUS. Seveda so sodelovali tudi na Dnevih medgeneracijskega sožitja.

Vsi organi društva vključno s komisijami so dobro delovali in uresničili celoten program dela. Kot je bilo konec leta razvidno iz razpisa za sredstva, so bili najbolj aktivna pokrajinska zveza v Sloveniji, za kar so bili s strani ZDUS pohvaljeni, dobili pa so povrnjenih tudi nekaj sredstev – ne vseh, nekaj pa vendarle. Pomembno je tudi, da so v maju zamenjali koordinatorskega programa Starejši za starejše. Dolgoletnega koordinatorskega Edvarda Kavčiča je zamenjala **Magda Slapar**. Pokrajinska zveza program podpira, si pa želi, da bi ga izvajalo še več društev kot doslej. Plavčak je v svojem poročilu spregovoril tudi o finančnih sredstvih. Povedal je, da sta glavna vira prihodkov članarina in sredstva, ki jih dobijo na razpisu, nekaj pa so dobili tudi donacij. Pohvalno je, da so pobrali več kot 95 % članarine, žal pa se je zmanjšalo število članov društev za okoli tisoč, kar pomeni tudi skoraj tisoč evrov manj članarine. Poleg tega je januarja lani iz PZDU Gorenjske izstopilo DU Domžale, konec leta pa je bilo ukinjeno DU Žabnica. Kljub temu so na Pokrajinski zvezi z opravljanjem delom v minulem letu zadovoljni in predsednik se je vsem vodstvom društev ter sodelavcem na Pokrajinski zvezi zahvalil za njihovo delo z željo, da bi še naprej dobro sodelovali ter pridobili več novih članov, saj bodo le na ta način krepili svojo moč ter vpliv upokojencev na vseh nivojih. V programu dela za letos je izpostavil srečanje s predsedniki vseh društev, sodelovanje na Dnevih medgeneracijskega sožitja in jubilejno 30. srečanje upokojencev Gorenjske, ki bo 20. septembra v Snoviku. Komisije so že začele delati, veselijo se letovanja v Delfinu, pa tudi volitev na ZDUS ne bodo spregledali, je še dodal in povedal, da bodo predlagali svoje kandidate. Pomembno se mu je zdelo izpostaviti, da morajo vsi intenzivno delovati pri pridobivanju članov, še posebej mladih upokojencev, in si prizadevati za digitalizacijo društev – letos morajo vsa društva biti opremljena z računalniki. Za konec je opozoril še na medsebojni odnos in komunikacijo, pri čemer je izpostavil strpnost in korektnost, saj vsi delajo kot prostovoljci v skupno dobro.

Udeležence zbora članov Pokrajinske zveze je v imenu ZDUS pozdravila podpredsednica **Jožica Puhar**, ki je pohvalila PZDU Gorenjske, ki je po njenem mnenju ena najbolje organiziranih zvez ter najbolj delovna in korektna. Posebej je pohvalila predsednika Plavčaka, ki prihaja na Upravni odbor ZDUS, kjer je konstruktiven in objektiven. Povedala je še, da so na Zvezi hudo obremenjeni, ker skrbijo za nekatere stvari, ki niso odvisne od njih, ampak od tistih, ki odločajo. Njihove prioritete so skrb za materialni položaj upokojencev oz. pokojnine, trenutno tudi za novo pokojninsko zakonodajo oz. pokojninsko reformo, pri čemer bi radi preprečili, da se z njo omaje tisto, kar lahko ljudje prispevajo za svojo starost, da upokojenci ne bi postali neka kategorija, ki je značilna za kapitalizem. Sodelovali bodo tudi pri pripravi nove zakonodaje na področju zdravstva, zakona o dolgotrajni oskrbi, v ospredju je skrb za prostovoljce ... Udeležence

je nagovoril tudi direktor hotela Delfin Izola **Miloš Milivojević**, v imenu Mestne občine Kranj pa jih je pozdravila podžupanja **Manja Zorko**.

Slavica Bučan, foto Ferdo Kikelj

Škofjeloške upokoјence bo vodil Miha Ješe

Na zboru članstva DU Škofja Loka so sredi meseca marca razrešili dosedanjega predsednika Mira Duića, ki je društvo vodil šestnajst let, in za novega izvolili mag. Miho Ješeta, ki ga poznamo kot dolgoletnega gospodarstvenika in župana Občine Škofja Loka v mandatih 2010–2018.

Miha Ješe

»Društvo upokoјencev Škofja Loka je izjemno dobro organizirano društvo s pestro dejavnostjo. Zahvaljujem se predsedniku Miru Duiću, vodstvu in številnim prostovoljcem, da so z dobro ekipo vrsto let delovali izjemno uspešno in postali eno izmed najboljših upokoјenskih društev v slovenskem in celo srednjeevropskem merilu. Njegovo pestro dejavnost bomo skušali v celoti nadaljevati in tudi nadgraditi,« je napovedal novi predsednik. O temeljih svojega programa pa je povedal: »Novo vodstvo je pred veliko preizkušnjo. Po 16 letih istega vodstva in odlično utečene ekipe bo ta zdaj zamenjana. Čaka nas pomembna naloga: pomladitve in okrepitve prostovoljskih skupin ter vodstvene strukture društva. Še naprej bomo delovali na istih področjih, le nekoliko drugače jih bomo uredili. Še naprej bodo zelo pomembni šport, rekreacija in pohodništvo ter turizem. Nadaljevali bomo utečeno delo na področju kulture, na katerem uspešno delujejo tri glasbene skupine (zbor Vrelec, vokalna skupina Mavrica in glasbena skupina Loške orglice), galerija Hodnik in Marinkina knjižnica. Največji poudarek bomo namenili socialni dejavnosti – na tem področju dobro deluje program Starejši za starejše, ki poteka v okviru nacionalne Zveze društev upokoјencev. Na socialnem področju bomo več pozornosti namenili stanovanjski tematiki. Razvijali bomo Srečevalnico, v kateri se bodo lahko starejši vsak dan srečavali ob šahu, družabnih igrah in podobnem. Največji izziv bo kadrovska menjava, saj bo treba okrepiti prostovoljsko ekipo. Kljub generacijski menjavi še naprej računamo tudi na starejše, ki so še pripravljeni delati (čestitam jim za njihovo vitalnost), in z veseljem se bomo naslonili na njihovo pomoč. Bolj bomo razvili tudi informiranje. Imamo odlično, večkrat nagrajeno glasilo *Mi o sebi*, ki naj bo še naprej dostopno vsem upo-

kojencem in aktivno. Nadgradili ga bomo s spletno stranjo, ki bo zaživela še letos. Peto področje je izobraževanje, vendar se DU s tem ne bo ukvarjalo neposredno, saj je temu namenjeno Društvo U3. Prepričan sem, da bomo z njegovo vodjo zelo dobro sodelovali in razvijali zlasti dve področji, ki ju je mogoče še nadgraditi in ki sta med izvajanjem mednarodnega projekta zbudili mojo pozornost: to sta e-opismenjevanje starejših in uporabno znanje angleščine. Tečajev angleščine je veliko, tudi teoretičnega znanja je dovolj, slabost pa je komunikacija v angleškem jeziku. Večji poudarek moramo dati neposredni konverzaciji in naše ljudi vključiti med angleško govoreče. Na tem področju nameravamo sodelovati s pobratenimi mesti ter vključiti gimnazijce in študente, ki so na praksi v Loki.« Eden od letošnjih izzivov bo tudi selitev v nove prostore v zahodnem krilu poveljstva nekdanje vojašnice, s čimer se je Ješe ukvarjal že kot župan in je bil tudi pobudnik ustanovitve medgeneracijskega centra. Povečati želijo tudi število članov, saj bi ponovno radi dosegli, da bi imelo društvo najmanj 2000 upokojencev. »To število bo mogoče doseči le s programom, ki ga bodo starejši vzeli za svojega in v katerem bodo dejavno sodelovali,« je še dejal Miha Ješe. Mira Duića, ki je društvo vodil štiri mandate, pa so na zboru imenovali za častnega člana. To je drugi naslov častnega člana, prvega so podelili Juliji Jenko.

Besedilo in foto, Danica Zavrl Žlebir

Letni zbor članstva DU Moravče in podelitev priznanj

Naše številčno društvo je imelo vedno lepo obiskan občni zbor. Tako smo se tudi letos sestali marca v zadovoljivem številu. Že ime pa pove, da smo društvo starejših, nad 80 let je staro tretjino članstva. Kar pa ne pomeni, da nismo dejavni.

Številne dejavnosti prejšnjega leta so bile na zboru podrobno predstavljene. Sprejet plan dejavnosti smo dobili natisnjen in čaka v pisarni društva tudi tiste, ki na zbor niso utegnili. Vsekakor je bila vedno rdeča nit upokojenskih društev druženje in to v Moravčah vključuje razne sekcije: izletniška, zeliščarska, pohodniška, folklorna in po novem debatna skupina, ki se sestaja ob uradnih urah ob torkih od 10h do 12h. Na zboru so bila letos zaslužnim članicam in članom podeljena priznanja ter zahvale za dolgoletno prizadevno delo, ki je v vseh letih njihovega delovanja prinašalo uspeh in zadovoljstvo. Prejeli so jih:

Vlado Ocepek - dolga leta je bil član upravnega odbora, nekaj let podpredsednik društva, nekaj let predsednik nadzornega odbora, vse čas pa član pevskega zbora društva in kot pravijo živa knjiga poznavanja ljudi ter krajev daleč naokoli. Veliko smo se naučili od njega.

Janez Rožič - dolga leta je član upravnega odbora, nekaj let je bil predsednik nadzornega odbora, nekaj let podpredsednik društva, bil je član pevskega zbora društva in poverjenik. Če mogoče kdaj nismo bili prepričani, kako naprej, smo se obrnili nanj za nasvet. Albina Jesenšek - bila je dolga leta članica upravnega odbora in poverjenica. Navajeni smo bili, da je bila tudi kritična, a je bila njena beseda spoštovana in dobrodošla. Martina Hameršak - 14 let je vodila finančne posle, proklik in blagajno, nekaj časa tudi bilance. Zelo skrbna in sposobna. Franc Peterc - dolga leta je član upravnega odbora. Bil je praporščak in gospodar društva. Posebej pa se je izkazal kot prvi vodja pohodniške skupine. Društvo pa je podelilo zahvalo tudi:

Martinu Rebolju - županu Občine Moravče od 2006 do 2014, ki si je prizadeval, da smo v tem času s pomočjo občine obnovili propadajoči objekt našega društvenega doma. Ne bomo pozabili, da je znal in zmozel prisluhniti naši, starejši generaciji. Zahvale so bile pri članstvu dobro sprejete. Vidno je bilo veliko veselja, a se je tudi marsikatero oko orosilo. Društvene letne obveznosti in tudi prijetno druženje pa smo zaključili s plesno glasbo in dobro malico.

Vojka Rebolj, foto Marjan Žagar

JUŽNA
PRIMORSKA

Pregledali so delo minulega leta

Prvo leto predsedovanja predsednice Društva upokojencev Ilirska Bistrica Karmen Šepc se je izteklo. O delu društva in bodočih nalogah so člani društva spregovorili na zboru članov, ki so ga sklicali v soboto, na materinski dan. Kot se spodobi, je predsednica prisotne pozdravila in voščila lep praznik materam in predlagala vodstvo zbora, ki je takoj začelo z delom.

Zbor in prejemniki priznanj

Pred začetkom je PZ društva, ki ga vodi **Anamarija Surina**, občuteno zapel tri pesmi, predsednik kulturne komisije **Franc Gombač** pa jih je z nekaj izbranimi pesmi spomnil na obletnico smrti domače pesnice Makse Samsa in leto, ki je posvečeno Karlu Destovniku Kajuhu. **Dora Kalčič**, ki je zbor vodila, je pozvala predsednico, da jih seznani z delom in finančnim poslovanjem preteklega leta. Kljub težavam v začetku leta, ki jih je povzročila epidemija covid-19, so program skorajda v celoti izpeljali, saj sta pevski zbor in recitacijska skupina opravila vse zastavljene naloge, športniki so se udeležili športnih iger naše regije in dosegli drugo mesto v skupni uvrstitvi, balinarji in strelci pa so bili prvi, so se pa športniki udeležili tudi društvenih tekmovanj in gostovanj pri drugih društvih. Kar petnajst prostovoljk projekta Starejši za starejše je doseglo skorajda stodontno realizacijo nalog in na tak način skrbelo za svoje starejše člane. Žal pa ni bilo sreče z izpeljavo izletov in srečanj, čemur je bil, po mnenju vodstva med drugim kriv strah pred okužbo in veliko povečanje cene prevozov. Pa tudi naloge, vezane na nemoteno delo društva, so bile izpeljane. Kljub težavam so program izpeljali tako, da ga bo v tekočem letu možno nadgraditi oziroma izpeljati nove naloge na vseh ključnih področjih, ki jih je v programu za to leto predstavila predsednica. V prijetnem klepetu so večer zaključili z željo, da se sprejeti program dela udejani v dobro vseh članov.

Besedilo in foto, Franc Gombač

Izobraževanje v DU Piran

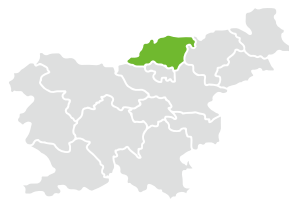
Člani in članice DU Piran nadaljujemo z izobraževanjem v skrbi za svoje zdravje. Skupaj s Centrom za krepitev zdravja ZD Piran smo v prostorih društva organizirali že drugo predavanje o zdravju. Tema predavanja je bila "trn v peti".

Diplomirana fizioterapevtka Ula Koterle iz Centra za krepitev zdravja ZD Piran nam je predstavila, kako ta nadloga nastane in kaj lahko sami storimo, da se ga znebimo. Zanimivega predavanja se je udeležilo kar 20 članov in članic društva. Tako so prisotni dokazali, da jim je zdravje še kako pomembno in se tudi sami ob pomoči Centra za krepitev zdravja zanimajo za ohranjanje svojega zdravja. Na koncu smo prisotni Ulo nagradili z gromkim aplavzom in se ji zahvalili za enkratno predstavitev in napotke za lajšanje bolečin ob pojavu trna v peti. Prav tako nas je Ula seznanila, da se ob morebitnih težavah obrnemo nanjo v Centru za krepitev zdravja v ZD Lucija, kjer imajo prostore. Predsednik se je v imenu vseh predavateljici zahvalil za enkratno predavanje in zaželel njej in njenim sodelavkam in sodelavcem še veliko uspešnega dela.

Prisotne je seznanil, da bodo z izobraževanjem nadaljevali tudi v prihodnjih mesecih v telovadnici ZD Piran v Luciji.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

KOROŠKA

Kdor pesmi poje rad, v srcu je bogat

V četrtek, 11. maja 2023, je v Vuzenici v pomladno okrašeni Modri dvorani prenovljenega Kulturno upravnega centra potekalo 21. srečanje pevskih zborov Koroške pokrajinske zveze Društev upokojencev, ki so se predstavili predvsem z ljudskimi pesmimi. Organizator prekrasnega dogodka je bilo Društvo upokojencev Vuzenica s predsednikom Srečkom Lampretom, v sodelovanju s PZDU Koroške in Občino Vuzenica. Zbrane so poleg predsednika DU Vuzenica Srečka Lampreta nagovorili še župan občine Vuzenica Franjo Golob, predsednik PZDU Koroške Željko Kljajič in predstavnik ZDUS Drago Koletnik.

Po prisrčnem otvoritvenem nastopu prvošolčkov Osnovne šole Vuzenica, se je s po dvema pesmima predstavilo sedem pevskih zborov iz koroške regije: moški pevski zbor DU Dravograd, ženski pevski zbor »Klasje« Muta, mešani pevski zbor KDU Prevalje, ljudske pevke Kapla na Kozjaku, mešani pevski zbor upokojencev in invalidov »Mavrica« Radlje ob Dravi, ženski pevski zbor »Korošice« DU Ravne na Koroškem in ženski pevski zbor DU Vuzenica. Nastopi zborov so potekali pod budnim očesom gospe Danice Pirečnik, prejemnice srebrne plakete za dolgotrajno delo na področju zborovske glasbe za leto 2022, program pa je povezovala ga. Irena Fassvald. Svečani dogodek so vsi zbrani zaključili z ljudsko pesmijo *En hribček bom kupil*, ki jo je zapisal A. M. Slomšek, priredil pa Radovan Gobec.

Ob pesmi Borisa Kopitarja *Bo moj vnuk še pel slovenske pesmi* se je marsikdo v srcu nekoliko zdrznil, vendar smo se s pevskim srečanjem lahko prepričali, da nam je še kako mar za slovensko pesem in slovensko kulturo. Dokler bomo Slovenci radi prepevali naše pesmi, se nam za naš jezik ni bati.

Besedilo in foto, Melita Jurc

Obiskali smo Izolo

Pravijo, da dober glas seže v deveto vas. To nedvomno drži za dopustovanje koroških upokojencev v hotelu Delfin v Izoli, ki se ga že od nekdaj drži sloves prijaznega gostitelja. Svojim gostom postrežejo ne le z dobro hrano ampak odlično poskrbijo tudi za njihovo dobro počutje, rekreacijo in pester program.

Koroški upokojenci vsako leto večkrat letno družno vandramo v sončno Izolo. Vsako prvo dopustovanje v letu pa je še prav posebno. Takrat se namreč odpeljemo člani vseh društev upokojencev Mežiške doline, da skupaj preživimo cel teden brezskrbnega klepetanja, pohajkovanja in zabave. To velja tudi za letos, ko smo se v marcu s tremi polnimi avtobusi v zgodnjem jutru odpeljali na pot. Druženja željnih je bilo toliko, da vsi niso mogli iti z nami. Zato pa so v PZDUS organizirali še en kasnejši termin v želji, da ugodijo res vsem. En teden je minil kot bi trenil. Po zajtrku so se nekateri odpravili v notranji bazen z morskovo vodo, drugi na sprehod po mestu ali, tisti z več kondicije, na pohod po slovenski Istri. Vsak večer pa se je zaključil s plesom ob živi glasbi.

V nedeljo popoldne smo se zbrali v hali hotela, da bi pričakali prav posebne goste Veselega avtobusa iz Koroške: dramsko skupino Ribnice na Pohorju, mešani pevski zbor Mavrica iz Radelj ob Dravi, skupino štirih mičnih plesalk orientalskega plesa Smaragdne oči, glasbeno skupino Bica Bend iz Dravograda in Harmonikarsko skupino Prežihov Voranc iz Raven na Koroškem. Celoten program je odlično povezoval Željko Kljajič, predsednik PZDUS, ki je koroške upokojence na začetku pozdravil in nagovoril skupaj z Milošem Milivojevičem, direktorjem hotela Delfin. Besede direktorja hotela so se nas še posebej dotaknile, saj smo dobili občutek, da smo pri njih zaželeni in cenjeni gostje. Program je na koncu sklenila mag. Marica Rošker, ki nam je predstavila projekt Štrekna, katerega koordinatorica je. Veseli avtobus je bil že pripravljen, da glasbene goste odpelje nazaj na Koroško, nas pa je čakala večerja, nato pa spet ples. Ni kaj, to bo treba ponoviti, žal ne prej kot naslednje leto. Zahvala za prijetne dneve druženja gre organizatorjem dopustovanja, hotelu Delfin in seveda tudi vsem upokojencem, ki smo si obljubili, da gremo naslednje leto spet v Izolo.

Besedilo in foto, Melita Jurc

SEVERNA PRIMORSKA

Zakaj se mladi upokojenci »otepajo« vodenja lastnega društva?

V nizu letnih obveznosti, ki jih zakonodaja nalaga društvom, se je letos sredi marca tudi v Cerknem odvijal letni občni zbor Društva upokojencev Cerkno. Ker gre za eno številčnejših društev v kraju, tudi organizacija občnega zbora sodi med večje letne dogodke in od vodilnih terja nekaj več priprav.

Na srečo se tako majhen kraj, kakršen Cerkno je, lahko ponaša s hotelom, ki sprejme preko dvesto ljudi, kolikor se običajno zbere članov DU Cerkno ob pregledu letnih poročil in seveda načrtov za naprej, kar pa se že tradicionalno zaključi s pogostitvijo in plesom. Letos je bil ta dogodek še posebej slovesen, saj je Društvo upokojencev Cerkno eno tistih, ki so vzniknili v sredini prejšnjega stoletja in letos praznuje 70 let neprekinjenega obstoja. Ob tej priložnosti je predsednica DU Cerkno, gospa Zdenka Makuc Verbič iz rok vodje PZDU Nova Gorica, gospoda Zlatka Martina Marušiča prevzela plaketo za sedemdesetletnico neprekinjenega delovanja. Število članov je v zadnjih dveh letih sicer nekoliko upadlo, a se je trend povečevanja letos vrnil, saj že doslej beležijo okrog 50 novih pristopnih izjav, čemur gotovo botruje oživljanje družabnih dejavnosti, kamor sodijo izleti, letovanja, različni družabni dogodki, predavanja, srečanja ipd. DU Cerkno pa gotovo sodi med eno redkejših društev, ki ima v lasti svojo poslovno-stanovanjsko stavbo, ki so jo v devetdesetih letih prejšnjega stoletja kupili s pomočjo ostanka sredstev od občinskega samoprispevka za izgradnjo Idrijskega doma upokojencev, s sredstvi od prodaje dotedanje lastne pisarne, ter s finančno pomočjo tovarne ETA Cerkno, pri čemer ima vso zaslugo tedanji predsednik Jože Pirih. Na čelu društva je vztrajal kar dvajset let.

Društvo se je izkazalo kot skrben gospodar, saj objekt redno prenavlja in vzdržuje. Tako se pravkar odvija priprava kletnih prostorov za namen Moto kluba Cerkno, v prvem nadstropju pa že leta domuje tudi Rokodelsko Driklc, ki ima tam tudi stalno prodajno razstavo.

V drugem nadstropju je večji stanovanjski del, s katerim že vrsto let rešujejo bivalne težave svojih članov, v poslovnem delu pa se odvija njihova lastna dejavnost, kamor sodi društveni bife, pisarna, skupni družabni prostori, ki jih za lastne potrebe koristijo številne sekcije. Posebej tokrat omenjamo samo mešani pevski zbor in likovno sekcijo. Slednja ima v prostorih tudi stalno razstavo, prav tako pa razstavlja tudi v prostorih knjižnice ter v drugih poslovnih prostorih zainteresiranih podjetij.

Letošnje leto je bilo za društvo že drugič zapovrstjo nekakšno volilno leto. Dosedanja predsednica je ob lanskoletnem neuspešnem iskanju namestnika, predsedovanje podaljšala samo za leto dni. Letos se je zgodba ponovila in je gospa Zdenka Makuc Verbič svoj drugi mandat tako rekoč prisiljena izpeljati do konca, torej je vodenje podaljšala za tri leta. Članstvo zato drži pesti in upa, da se v tem prehodnem obdobju med mlajšimi prihajajočimi upokojenci vendarle skriva tudi nov predsednik ali predsednica Društva upokojencev Cerkno.

Nepopravljiva škoda bi nastala, če bi tako dobro vpeljana društvo prenehalo obstajati.

Besedilo in foto, Ivana Gantar

Prireditve za dobro starejših

Slovenska filantropija letos izvaja že 14. prostovoljsko akcijo Dan za spremembe z naslovom: Za(čutimo) dobro. Spodbuja ljudi, da se aktivno odzovemo na potrebe svoje skupnosti, da stopimo iz ustaljenih smernic in vsaj za en dan postanemo prostovoljci, da se seznanimo in morda vključimo v prostovoljstvo ter tako prispevamo k izboljšanju življenja v svojem okolju in v širši družbi.

Štirinajškega aprila je v okviru Društva upokojencev Ajdovščina potekala prireditev, ki so se je udeležili starejši občani in dvorano 1. slovenske vlade napolnili do zadnjega kotička. Skupaj smo se akciji že petič pridružili in obeležili pod geslom: **Društvo upokojencev Ajdovščina – za dobro starejših ljudi**. Predsednik društva Maksimiljan Marc in vodje posameznih sekcij: Rožica Kovač, Nevenka Vidmar in Irena Vidmar so izpostavili pomen prostovoljstva pri spodbujanju zdravega, aktivnega življenja starejših občanov, druženja z vrstniki, tako ob različnih dejavnostih sekcij društva kot ob obiskih na domu. Širše so nam predstavili raznovrstne aktivnosti društva s področja rekreacije in športa, letovanja in izletov, kulture in tehnične kulture ter programa Starejši za starejše. Prostovoljsko delo je del s srcem, prostovoljci dajemo del svojega časa in del sebe tistim, ki pomoč potrebujejo. Širimo spoštovanje, solidarnost, povezujemo skupnosti, utrjujemo sodelova-

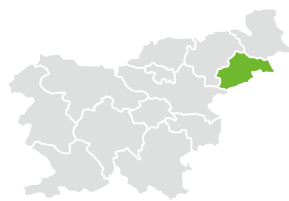
nje. Prizadevamo si odpravljati diskriminacijo, prispevamo k premagovanju osamljenosti. Prostovoljsko druženje je danes bližnjica pri učenju lepega sožitja in osebne solidarnosti, je bližnjica pri spreminjanju sveta. Je tudi zlato pravilo za kakovostno življenje in staranje. Vsak lahko postane prostovoljec, v programu Starejši za starejše pa nekateri to poslanstvo izpolnjujejo že 10 let. Krovna organizacija ZDUS se jim zahvaljuje za 10-letni prispevek k boljši kakovosti življenja starejših doma, za nesebično delo in pozitiven zgled ter podeljuje priznanje. Prejeli so ga: Janez Ovniček, Andreina Bratina, Marija Blažko, Dora Bratina, Zora Cipek, Mojca Trošt in Katarina Žigon. »Od bratov ne odvrčaj mi oces, odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze ...« (Simon Gregorčič) Za otiranje solza je zdrav humor prav primeren pripomoček, zato smo v nadaljevanju prireditve sproščeno uživali ob predstavi – komediji z naslovom Sex in ljubosumnost, ki so jo uprizorili člani gledališke skupine BC iz Bovca. Izredna igra nastopajočih je zvalila glasen smeh in pričarala krasno razpoloženje množice prisotnih, ki je ob veselem druženju še dolgo trajalo.

»Ne samo člani in prostovoljci DU Ajdovščina, med nami so iz raznih organizacij tudi mnogi ljudje z velikim srcem, ki svoj čas, znanje in izkušnje namenjajo za dobro starejših ljudi« je poudarila voditeljica programa Alenka Nusdorfer Bizjak.

Delujejo pri nevladnih organizacijah: Društvo Most, Rdečem križu, Karitasu, Društvo invalidov, Medgeneracijskem društvu 4 letni časi, Šoli zdravja, Društvo Spominčica, Društvo sladkornih bolnikov, društvu Šent, Sožitju in vladnih organizacijah: ZD Ajdovščina s patronažno službo, DSO Ajdovščina, Pomoč na domu Ajdovščina in Vipava, Dnevni center Hiša dobre volje, CSD Ajdovščina, Ljudska univerza in v številnih drugih ...

Hvaležni smo, da v naši občini župan, strokovne službe s koordinacijo za obravnavo problematike starejših nadvse pozorno, skrbno, z ustreznimi ukrepi in podporo pristopajo k izboljševanju kakovosti življenja starejših.

Besedilo in foto, Irena Vidmar

**SPODNJE
PODRAVJE**

Starejši za starejše v DU Hajdina

Koordinator in prostovoljke programa Starejši za starejše DU Hajdina smo na prvem letošnjem sestanku pregledali in analizirali delo v preteklem letu. Načrt dela za lani je bil v celoti izveden, večjih težav v razgovorih ob obiskih prostovoljke niso zaznale. Kljub temu smo v društvu več starejšim pomagali do varstvenega dodatka in enkratne socialne pomoči za nabavo kurjave in plačila položnic.

Več let že tudi pomagajo nekaterim starejšim pri nakupu hrane in zdravil. Večina od 11 prostovoljk je že v letih; zdravstvene težave jih kar malo ovirajo pri tem humanem delu. Vendar se zavedajo, da se njihovi sovrstniki in starejši sovaščani srečujejo s še večjimi zdravstvenimi in socialnimi težavami, zaradi katerih potrebujejo pomoč. V letošnjem letu sta se nam pridružili dve mlajši upokojenki, ki bosta vsekakor poživili naše delo z novo energijo. V začetku leta tudi načrtujemo usposabljanje za vse prostovoljke, da bodo

obiski na domu in razgovori opravljeni čim bolj kvalitetno. V Občini Hajdina živi več kot 750 starejših od 69 let, kar zahteva od prostovoljk veliko prostega časa in požrtvovalnosti, da se preko celega leta oglasijo pri njih, predvsem pri tistih, ki živijo v slabših življenjskih pogojih. V načrtu dela za to leto smo se dogovorili o poteku in izvedbi obiskov in razgovorov s starejšimi, ki so letos dopolnili 69 let, tistimi, ki živijo v poslabšanih življenjskih razmerah ter potrebujejo stalno ali občasno pomoč in ostalimi starejšimi.

Tako kot lani tudi v letošnjem letu načrtujemo strokovni obisk in izmenjavo mnenj ter izkušenj z drugimi upokojenskimi društvi v Sloveniji. Vodstvo Občine Hajdina že vrsto let podpira delo po programu Starejši za starejše. Župan mag. Stanislav Glažar je v začetku januarja sprejel prostovoljke ter se jim zahvalil za plemenito delo, ki ga opravljajo s srcem in brezplačno.

Branko Burjan, foto Silvestra Brodnjak

Rez stare trte potomke in brajd

V soboto, 11. marca, so se zbrali rezači in gosti pred Kletarjevim hramom pred cerkvijo sv. Martina na Hajdini. Občina Hajdina spada v skupino mlajših občin, ki živi in diha z župnijo sv. Martina. Vzorno sodelovanje kaže na neizmerni napredek v občini in zadovoljstvo domačinov. Vse navzoče so nagovorili župan občine Hajdina mag. Stanko Glažar, župnik Marijan Fesel, podžupan Ivo Rajh, kaplan Primož Lorbek in vinska kraljica Lucija Kramer.

Aktualna kletarja Stanko Vegan in Ivan Kramer pa sta s pomočniki obrezala modro kavčino, ki je bila zasajena pred devetimi leti in zanjo budno skrbijo vsi kletarji. V jeseni jim trta da okrog 20 litrov vina. V farni kleti tako negujeta vino stare trte, ki je le za pokušino ob posebnih priložnostih. Kletarja pa morata skrbeti še za vino, ki ga ob sv. Martinu in občinskem prazniku podarijo domačini. Zberejo okrog 400 l vina. Le tega blagoslovijo v farni cerkvi, kjer je bogat program. Z vinom strežejo kletarji na posebnih prireditvah. Stanko in Ivan sta zelo vesela, da svoje bogato znanje prenašata na kaplana Primoža, ki ga to delo zanima in veseli.

Nato so se rezači podali pred občinsko zgradbo, kjer stoji fontana ter klopca za počitek, ki ji dajejo senco brajde. Te brajde so zasačili pred 15. leti. Vsak kletar je zasadil eno staro avtohtono sorto od gemaja, kvintona, šmarnice, jurke ...

Ob koncu pa so se prijetno družili ob odlični zakuski, ki jo je pripravil bivši župan Rado Simonič, ki je praznoval okroglo obletnico. Nazdravili pa so s farnim vinom. Na harmoniko je zaigral Branko Sitar - štajerski Mišo, ki je prav tako kletar v Kungoti. Do sedaj je

bilo zbranih 18 kletarjev in poteka že tretji krog imenovanja kletarjev. Izbor kletarjev se je pričel leta 1996. Pet kletarjev je zakorakalo že preko 90 let. Toda bogate izkušnje prenašajo na mlajši rod. Izberejo jih krajan. Stanko in Ivan sta aktualna kletarja izbrana na dan občinskega praznika, ki ga slavijo vsako leto v soboto pred Martinovo nedeljo v mesecu novembru. Takrat se na tradicionalni Martinovi prireditvi iz mošta vino - pridi na Hajdino zahvalijo sv. Martinu, farnemu patronu, za minulo letino, mošt prekrstijo v vino in imenujejo kletarja letnika. Eno leto bosta kletarila in negovala vino ter s tem vinom postregla goste. Družini Kramer in Vegan živita v mestni občini Ptuj, spadata pa v župnijo sv. Martina na Hajdini. Oba obdelujeta vinograde v Halozah. Ivan se z vinogradništvom in pridelavo vina ukvarja poslovno, saj obdeluje skupaj z družino okrog 70 tisoč trt. Vina Kramer so poznana po celi Sloveniji in izven meja naše domovine. Pridelujejo kakovostna in vrhunska vina, penine, zanje so prejeli veliko priznanj in ostalih odličij. Vinograde imajo pretežno v občini Podlehnik in v občini Videm. Z ženo imata posebno čast, saj je njuna hči postala 9. ptujška vinska kraljica.

Stanko je prav tako drugič častni kletar, bil je 10. princ ptujškega karnevala, je aktivni član društva Koranti Turnišče - Draženci, hkrati pa tudi predsednik Kulturno-turističnega društva Klopotec Soviče - Dravci v občini Videm. Vzorno sodeluje z župnijo in je vedno pripravljen pomagati. Je ljubiteljski vinogradnik in z ženo obdeluje 1300 trt. Pridelujejo kakovostna vina in pripravljajo tudi različna sadna in zeliščna žganja. Z ženo sta vsak prosti trenutek, kjer obdelujeta vinograd in sadovnjak. V Gradišču v Cirkulanah imata prekrasen vikend, kjer so vsi gosti dobrodošli.

Zdenka Golub, foto Stanko Vegan

Nekdanji kletarji, župan, župnik, kaplan, aktualni kletarji

ZASAVSKA

Visoko priznanje naši mentorici, Jerici Laznik

Jerica Laznik je letošnja prejemnica naziva Naj mentorica prostovoljcev 2022 za izjemno koordiniranje in mentorstvo prostovoljcem znotraj programa Starejši za starejše v Zasavju na predlog Zveze društev upokojencev Slovenije.

Slovenska filantropija med 22. in 28. majem tradicionalno organizira 24. Nacionalni teden prostovoljstva, katerega namen je praznovanje prostovoljstva in prostovoljskih organizacij, zahvala za njihovo udejstvovanje in ozaveščanje najširše javnosti o vlogi in pomenu prostovoljstva. Med vsemi izjemno uspešnimi mentorji, ki so jih predlagale organizacije, je komisija izbrala posameznike, ki s svojim angažiranim delom s prostovoljci prinašajo pozitivne spremembe v našo družbo.

Jerica Laznik je srčna prostovoljka in mentorica z ogromno željo po izboljšanju kvalitete življenja starejših. Prostovoljci jo izpostavljajo kot mentorico, ki jih podpira in jim pomaga reševati težave z individualnim pristopom in veliko mero empatije. Prostovoljce povezuje, zanje organizira različne dogodke in vzpostavlja sodelovanje z organizacijami in javnimi zavodi v lokalnem okolju.

Lavreatka, Jerica Laznik

Pismo podpore za njen izbor so poslali številni prostovoljci, predstavniki drugih organizacij in javnih zavodov, med drugim tudi župan Občine Hrastnik **Marko Funkl**, kar kaže, da je njeno delo prepoznano in cenjeno znotraj regije. V letu 2022 je pod njenim mentorstvom delovalo 117 prostovoljcev, ki so opravili 7.120 prostovoljskih ur.

Savus, foto osebni arhiv J. Laznik

Uvodno izobraževanje prostovoljcev

V Zasavski pokrajinski zvezi DU se na programu Starejši za starejše soočamo s pomanjkanjem zanimanja za vključevanje v prostovoljstvo. Zavedamo se, da je prostovoljstvo, predvsem na našem programu, ki deluje preko celega leta in zajema številčno obsežno populacijo starejših, eno bolj zahtevnih, verjemite pa, da z nami doživite tudi zelo lepe, srčne in prijazne momente, ki preženejo tiste manj lepe, boleče in žalostne.

Velik del naših prostovoljcev svoje poslanstvo opravlja že vse od pričetka projekta SzS, se pravi od let 2004 oz. 2007 in so tako že sami upravičeni do pomoči prostovoljcev. Verjetno je prostovoljce lažje pridobiti za občasne in sezonske pomoči ter med mladimi, težje pa v stalnih programih, ki zajemajo obiske na domu, spremljanje, druženje in nudenje različnih oblik laične pomoči starejšim. Seveda pa ostajamo optimisti in se še naprej trudimo pri informiranju in iskanju ljudi, ki bi delček svojega prostega časa namenili prostovoljstvu v našem programu. Poudariti moram, da se resnično redkokdaj zgodi, da prostovoljec, ki se nam pridruži, prostovoljno zapusti svoje novo pridobljene somišljenike in oskrbovance, saj se med seboj povežemo na nekem novem področju življenja, ki te plemeniti in počasi spoznavš, da je bistvo in lepota našega življenja tesno povezana s skrbjo za sočloveka in skupnost, v kateri živíš.

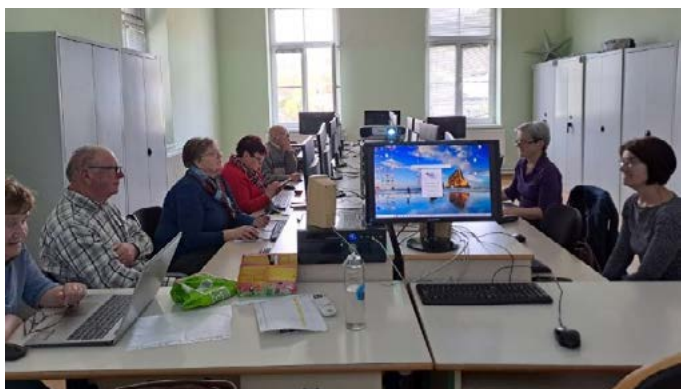
Vse to in še veliko več smo izvedeli tudi v našem uvodnem izobraževanju, ki nam ga vedno tako strokovno in slikovito približa naša izobraževalka ga. Danica Kurent. Naj zaključim z mislijo, da bi uvodna izobraževanja z veseljem izvajali tudi mesečno. Saj bi to pomenilo, da se nam želi pridružiti veliko novih prostovoljcev.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

V DU Litija se učijo rabe pametnih naprav

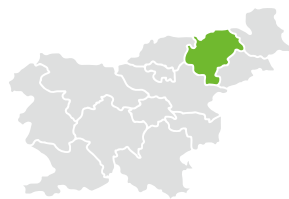
Digitalizacija vztrajno napreduje v vse pore našega življenja. Poleg pozitivnih učinkov pa nam tudi otežuje življenje, zlasti generaciji, ki je odraščala in preživela delovno dobo brez pametnih naprav.

Napredek tehnologije je hiter in že menjava telefona nam včasih povzroči skoraj nepremostljiv začetek uporabe brez pomoči. Otroci nam priskočijo na pomoč, vendar pričakujejo, da bomo hitro dojeli in napredovali pri uporabi. Ob vsem, kar smo se v življenju naučili in dosegli, se ob tem pogosto počutimo nesposobni,

ker ne moremo dovolj hitro slediti našim spretnim inštruktorjem. Težave srečujemo že tisti, ki nam rokovanje s pametnimi napravami ni bilo povsem tuje, kako pa naj se znajdejo tisti, ki se z novo tehnologijo srečujejo prvič že v poznih letih?! Marsikdo se tudi sramuje svojega neznanja in počasnosti pri osvajanju novih znanj. Zavedanje teh dejstev nas je v Društvu upokojencev Litija vzpodbudilo, da smo že lansko pomlad pričeli z organiziranjem rednih vsakotredenskih usposabljanj za uporabo pametnih telefonov. Začeli smo z osnovami z željo, da se usposobimo za uporabo različnih aplikacij in uporabo elektronske pošte ter postanemo spretni pri brskanju in iskanju koristnih informacij na spletu. DU Litija je bilo tudi vključeno v projekt ZDUS-a, v okviru katerega smo izvedli izobraževanje za uporabo elektronske pošte (gmail) v izvedbi Simbioze in odličnega predavatelja gospoda Gorazda Garafole, na drugem srečanju pa smo spoznali digitalno vključeni. Pridobili smo osnove in nato pridno trenirali na naših tedenskih srečanjih. Mineva skoraj eno leto, odkar se enkrat tedensko redno srečujemo in pridno vadimo. Postali smo spretni pri pošiljanju elektronske pošte, zblížali smo se z vrsto aplikacij in izboljšali spretnost iskanja informacij na internetu. Sprva smo imeli enourna srečanja vsak teden, potem pa smo dodali še pol ure za začetnike, saj se nam pridružujejo novi člani z različnimi nivoji znanja. Uspeh pri spoznavanju uporabe telefonov nas je vzpodbudil, da smo pričeli še z učenjem uporabe računalnika. Tu nam je bila glavna ovira pomanjkanje računalnikov, saj vsi zainteresirani nimajo prenosnikov, v društvu pa si tudi ne moremo privoščiti dodatnih naprav. Pomoč smo našli v Izobraževalnem centru GEOSS Litija, ki nam enkrat tedensko odstopi učilnico z računalniki, da se spoznavamo tudi z uporabo računalnikov. V DU Litija bomo nadaljevali in se trudili za razširjanje in izboljšanje digitalne pismenosti starejših. Ob tem se marsikdaj vprašamo, ali je res potrebno toliko procesov digitalizirati, jih tako pogosto spreminjati in namesto reševanja problemov iskati rešitev v digitalizaciji. Izkušnje kažejo, da ni dovolj le ena delavnica za posamezno aplikacijo, ampak je potrebna vaja in ponavljanje, da postane uporaba samoumevna. Cela vrsta projektov teče ali se pripravlja za usposabljanje starejših, izvajajo se ankete, analize ..., vendar mi potrebujemo le praktične vaje z ustrežno razlago. Ko smo mi pričeli z načrtovanjem usposabljanja, nismo imeli jasne predstave, kako se tega lotiti. V iskanju primernega načina učenja, sem spoznala Simbiozo in potem smo pričeli z našimi aktivnostmi. Način dela Simbioze je lahko zgled, kako izvajati usposabljanje starejših. Ni potrebno velikih besed, le z vajami, s potrpežljivostjo, vztrajnostjo in ponavljanjem si postajamo bolj domači s pametnimi napravami in koristmi, ki nam jih omogočajo. Za stalno usposabljanje bi bilo potrebno zagotoviti tudi nekaj sredstev, zlasti za opremo, poučevanje pa izvajamo predvsem s prostovoljci.

Besedilo in foto, Vida Vukovič

ZGORNJE PODRAVJE

70 let DU Radlje ob Dravi

V športni dvorani Osnovne šole se nas je na letnem občnem zboru 25. 3. 2023 zbralo preko dvesto članov DU Radlje ob Dravi in povabljenih gostov. Z nekoliko zamude smo obeležili tudi častitljivi jubilej 70 let. Sredi aprila, leta 1952, je bilo ustanovljeno Društvo upokojencev Radlje, takrat še Marenberg. Prvi predsednik je bil Jože Gerzetič, tajnik Adolf Draksler in 52 včlanjenih upokojencev. Društvo je sprva delovalo v pisarni, preurejeni iz hleva.

Po večkratni selitvi so se preselili v stavbo na Mariborski cesti 26, ki jo je leta 1979 Občinska zveza DU odkupila in obnovila. Leta 2002 je društvo prevzelo lastništvo, kjer je še vedno sedež društva. Aktivnost članov društva je pospešila naraščanje prostočasnih dejavnosti, ki uspešno delujejo. Mešani pevski zbor Mavrica prepeva že od leta 1994. Pevke in pevci s svojimi negovanimi glasovi ter zborovodkinjo Zalo Miklavc ohranjajo mavrični izbor slovenskih pesmi, zato upravičeno nosijo ime Mavrica. Zelo se udeležujejo na kulturnih prireditvah kraja, za njimi je tudi bogata bera samostojnih koncertov. Športno društvo goji pikado, vrvično in stezno kegljanje, namizni tenis, smučanje in pohodništvo. Njihovi uspehi oziroma pokali in medalje pa se bohotijo v veliki stenski vitrini. Na čelu društva je Stanko Lipuš. Likovna sekcija Nagelj združuje likovno ustvarjanje, rokodelsko sekcijo in ustvarjalce lesenih izdelkov. Slikarji se vsako leto udeležijo delavnice pod strokovnim vodstvom v hotelu Delfin v Izoli. Že kar nekaj nastalih slik krasi njihove prostore. Samostojne ali skupinske razstave niso redkost. Za organizacijo skrbi Anton Vodusek.

V januarju leta 2003 so se začele zbirati ustvarjanja in druženja željne žene in se kmalu povezale v ročnodelski krožek. Vezanje, kvačkanje, vizitke, okraske, nakit ... so njihovi izzivi. Ko se je pridružilo še klekljanje, so se razdelile v dve skupini. Tako so zavzete za delo, da tudi čez poletje en dan v tednu redno sedijo skupaj. Na skrbno pripravljenih razstavah pa imajo kaj pokazati. Za skupini skrbita Antonija Račnik in Fanika Matjaž. Obdelovalci iz lesa izdelujejo miniaturno kmečko orodje, okraske, stolčke, makete hiš, cerkva, kozolcev in še marsikaj. Njihove mojstrovine imajo poseben nostalgičen čar.

Aktivnosti v društvu glede druženja lahko merimo tudi na področju izletov, letovanj in predavanj. Vsako leto so organizirani vsaj trije izleti. Včasih sta dva avtobusa komaj dovolj za vse, ki so željni potovanja in odkrivanja novih kotičkov Slovenije. Če se izlet zaključi z glasbo in plesom, je to še dodatna točka za tiste, ki že dolgo čakajo na priložnost, da izživijo svojo željo po plesu, se otresejo tesnobe in si povrnejo samozavest.

Organizirano je tudi razvajanje v toplicah in letovanje na morju ter predavanja o zdravstvu in cestno-prometnih predpisih. Vse to je skrb Toneta Hribnika.

Pozornost je namenjena našim slavljenecem ob 80., 90., in 100. rojstnem dnevu. Dolga leta so predstavniki društva slavljenca obiskali s skromnim darilom. Bila so prijetna snidenja. Kdaj tudi žalostna, ko je obiskana oseba bolna ležala v postelji in ji naša, še tako iskrena želja po izboljšanju, ni vrnila upanja. Morda pa se ji je vsaj za trenutek razkril košček modrega neba. V času epidemije so bili obiski ukinjeni, stiki z njimi pa so potekali samo preko poštnih pošiljk.

Poseben dogodek je bil izveden 21. junija 2018, ko so nas obiskali člani DU Ivančna Gorica. Ob tej priložnosti sta predsednik DU Ivančna Gorica Matjaž Marinček in predsednik DU Radlje Tone Vodušek izmenjala podpisano listino o pobratenju. V almanahu, ki je bil izdan ob naši 70-letnici, je obširno zajeto delovanje zadnjih dvajset let. Predsednik DU Konrad Klemenc je v uvodu poudaril marljivost članov društva, ki so pri vzdrževanju stavbe s prostovoljnimi delom priskočili na pomoč. Krepko preko tisoč prostovoljnih ur je na ogled postavilo vzorno urejeno, skoraj dvesto let staro stavbo. V njej je najbolj ovrednoten prostor, kjer se največ dogaja: pevske vaje, ročnodelski krožki, miselne delavnice, pikado, sestanki, razstave, tudi »kofetkanje« je možno. Konrad Klemenc je bil deveti predsednik društva in z najdaljšim stažem. Kar štirinajst let je predsedoval z vmesno štiriletno prekinitvijo, ko je takratni predsednik Tone Vodušek zaradi bolezni odstopil in je začasno prevzel ponovno vodenje društva. Na 11. predsedniških volitvah pa je prvič v zgodovini DU Radlje prevzela vaje v roke predsednica. Vlasta Vaukman je ob zahvali za zaupanje še povedala:

»Saj vem, da ne bom sama. Mentorstvo dosedanjega predsednika Konrada Klemenca mi bo zelo dobrodošla pomoč.« Želimo ji uspešno vodenje ob strpnem premagovanju ovir.

Besedilo in foto, Ivana Hauser

70 let DU Pesnica

Na svojem rednem jubilejnem Zboru članov smo 16. marca 2023 naš jubilej, 70 let delovanja, tudi obeležili. V vseh teh letih se je zvrstilo kar nekaj predsednikov, tajnikov, blagajnikov ter članov Upravnega odbora.

V kulturnem programu so nastopili učenci Osnovne šole Pesnica, pod vodstvom učiteljice, gospe Božene Arnejčič, nekaj svojih verzov je predstavila tudi naša članica, gospa Rija Mlaker, ki je talent podedovala po svoji mami, žal že pokojni gospe Ančki Šumenjak. Program je povezovala Nina Butolen, tajnica Zveze kulturnih društev občin Kungota, Pesnica in Šentilj. S svojim obiskom nas je počastil gospod župan Občine Pesnica mag. Gregor Žmak, ki je zbrane člane in goste tudi svečano pozdravil. Predsednik društva, Srečko Celcer je nagovoril prisotne člane in goste. Povedal je tudi, da je osnovna naloga in cilj društva povezovati vse naše člane in graditi mostove med mladimi in starejšimi. V jubilejnem letu šteje društvo 310 članov.

Smo društvo s tradicijo, ustanovljeni smo bili leta 1953. Pregled na prehojena leta nas lahko navdaja s ponosom in hvaležnostjo do vseh, ki so s svojim nesebičnim, vztrajnim in neutrudnim delom dosegli, da je društvo prepoznavno in cenjeno. Hvala jim. V ta namen smo si v lanskem letu prislužili priznanje Krajevne skupnosti Pesnica. Vodstvo društva sestavlja devet članov Upravnega odbora, imamo tudi Nadzorni odbor in Častno razsodišče. Društvo se povezuje z Občino Pesnica, včlanjeni smo v Zgornje podravske pokrajinske zveze Maribor, ta pa je del Zveze društev upokojencev Slovenije - ZDUS. Tvorno sodelujemo tudi z drugimi društvi v občini in izven nje, saj vemo, da je v sodelovanju in slogi moč.

Aktivnosti v društvu se odvijajo po sekcijah, in sicer po letnih planih. Imamo sekcijo za pikado, kegljanje na vrvi ter strelsko in ribiško sekcijo. Vizija društva upokojencev je, da bi vsak član našel v široki paleti društvene dejavnosti tisto, kar ga zanima, osrečuje in sprošča. Želimo si, da bi se še naprej uspešno povezovali in skupaj doživeli še veliko lepih trenutkov.

Besedilo in foto, DU Pesnica

Prve policijske čebelice v Mariboru

Klub upokojenih delavcev ministrstva za notranje zadeve Maribor, Policijska uprava Maribor in Čebelarstvo društvo Alojz Greif iz Hoč so z velikim veseljem in zagnanostjo že v letu 2022 pristopili k projektu postavitve čebelnjaka na teraso stavbe Policijske uprave Maribor, na Trubarjevi ulici 19.

Naš član Bojan Lunežnik je pričel snovati načrt čebelnjaka in zbirati potreben les. Ob pomoči drugih čebelarjev je čebelnjak tudi izdelal. Sem in tja je prevažal kose desk, ki so po idejni zasnovi slikarke, naše članice, Cvetke Vidmar postale unikatne panjske končnice. Tako policijski čebelnjak krasijo panjske končnice, ki na šaljiv način prikazujejo policijsko delo. K uresničitvi tega projekta

so prispevali številni posamezniki, med njimi člani Čebelarkega društva Alojz Greif Hoče, ki so pomagali pri izdelavi čebelnjaka, prispevali material, svoj čas in strokovno znanje. Najprej pa je bilo potrebno pridobiti številna soglasja in dovoljenja.

Policijski ataše Slovenije v Avstriji, Vladimir Pocek, je dejavnosti tristranskega sodelovanja usklajeval tako v Sloveniji kot v tujini. Dogovoril se je z upokojenimi policisti, izkušenimi čebelarji v Avstriji, na Dunaju in v Nemčiji, v Münchnu ter jih povabil v Slovenijo. Čebelarke društva v Sloveniji so podarila štiri čebelje družine kranjske sivke in tako je čebelnjak zaživel in bil pripravljen za slovesnost. Ta se je zgodila v torek, 11. aprila 2023. Ko je direktor Policijske uprave Maribor, mag. Donald Rus, skrbniku policijskega čebelnjaka, policistu PU Maribor Branku Uranjeku, predal še zadnjo panjsko končnico, ki sta jo skupaj namestila na čebelnjak. Uradno odprtje vseh štirih panjev sta pospremila tudi policijski ataše na Dunaju Vladimir Pocek, ki je že sodeloval pri podobnih projektih na tujem ter zgodbo o "policijskih čebelah" ponesel tudi med mariborske upokojene in aktivne policiste, in predsednik Čebelarke zveze Slovenije, Boštjan Noč. Prisotni pa sta bili tudi delegaciji upokojenih policistov, sicer pa čebelarjev z bogatimi izkušnjami iz Avstrije in Nemčije. Ker čebele ne obiskujejo le vaških travnikov, dobrodošle so tudi v mestih, kjer že domujejo na strehah, terasah, balkonih in vrtovih javnih in zasebnih zgradb, v tujini pa tudi na strehah policijskih organizacij, so jih naselili tudi na streho policijske uprave. S tem dajejo velik pomen varovanju in ohranjanju čebel ter nujnosti sajenja medovitih rastlin. Čebelarstvo ima sicer na mariborskem območju že dolgo tradicijo, obenem je med upokojenimi policisti, pa tudi med zaposlenimi na policijski upravi, kar nekaj izurjenih čebelarjev. S tem projektom so upokojeni policisti še okrepili sodelovanje z aktivnimi policisti, Čebelariskim društvom Alojz Greif iz Hoče ter čebelarji na splošno.

Besedilo in foto, Mirko Ploj

Pikapolonice so pridne

V našem DU Lovrenc na Pohorju gojimo različne dejavnosti, zagotovo pa je med njimi najbolj pristrčen ročnodelski krožek Pikapolonice, v katerem ustvarjalni duh ne usahne, saj vedno poskrbimo za kako razstavo.

Letošnja je bila že 32 po vrsti in z nami so razstavljale tudi Male Pikapolonice, to so naši učenci od 1. do 9. razreda domače osnovne šole. Letos je ustvarjalo 35 učencev in naša ustvarjalna družjenja potekajo vsak četrtek v prostorih OŠ. Pletemo, šivamo, kvačkamo, učimo se različnih tehnik ustvarjanja. Letos smo napolnili kape za otroke v Ugandi. Pleteni copatki gredo praviloma v Mariborsko porodnišnico za novorojenčke, k pletenju copatk pa

smo pritegnili še druge ročnodelske krožke v Zg. Podravju. Pikapolonice bi se zahvalile naši občini oziroma županu Vitu Švajgerju za podporo in sodelovanje ter porodniškemu oddelku mariborske bolnišnice za finančni prispevek. Zdaj, zdaj bodo naše "počitnice", vendar še naprej, vsaka od nas ustvarja - plete, kvačka, šiva, saj želimo pripraviti še eno razstavo ob Jezernikovih dnevih, copatki pa bodo tudi pripravljeni za bodoče novorojenčke.

Besedilo in foto, Marjana Periklič

Obeležili so dan žena

Zbrane članice Kluba upokojenih delavcev Ministrstva za notranje zadeve Maribor je v uradni del slovesnosti ob skupnem praznovanju mednarodnega dneva žena z odpeto himno popeljal pevec Rudi Kraner. Predsednik kluba Mirko Ploj je zbranim članicam izrekel iskrene čestitke ob mednarodnem dnevu žena.

Po svetu in pri nas bolj znan 8. marec je datum, na katerega obeležimo pravice žensk, ki niti v letu 2023 niso samoumevne. To je dan, ko so se lahko, v imenu izvršnega odbora kluba, zahvalili svojim članicam za zahtevno, enkratno in neponovljivo vlogo v družbi ter za vse tisto, kar so in še bodo postorile za svoje moške, otroke in vnuke. Zbrane članice je nagovoril tudi predsednik Zveze klubov Slovenije Jožef Grah, ki je izpostavil mnogo preprostih resnic, ki opozarjajo na to, da ni praznik le osmega marca v letu, temveč življenje, če ga le znamo in zmoremo živeti ter se veseliti preprostih, vsakdanjih radosti. Sicer pa je na slovesnosti govorila glasba, zvoki instrumentov, recitacije pesmi in lepa slovenska beseda. Dan so jim polepšale učenke osnovne šole Franceta Prešerna Maribor pod vodstvom učiteljic Metke Kuraj in Metke Pelicon. Podarile so jim šopek poezije in glasbe. Nekaj lepih misli sta prebrali tudi članici kluba Cvetka Vidmar in Majda Bobanec.

Uradni del slovesnosti je ob spremljavi kitare zaključil pevec Rudi Kraner, ki je zapel nekaj pesmi iz njihove mladosti. Svojim članicam so v zahvalo poklonili večcvetni nagelj, ki je največkrat podarjena roža za ta praznik na slovenskih tleh, saj predstavlja tradicijo in spoštovanje. In v klubu svoje članice res spoštujejo.

Po kulturnem programu so se nekaj prijetnih uric družili ob kosilu. Za boljše razpoloženje so zbrane razvajali še s torto, penino in kavico. To je bil tudi čas, ko so skupaj stopili pred foto objektiv. Ogledali so si tudi razstavo slik, ki jo je pripravila Cvetka Vidmar.

Slovesno druženje so zaključili z mislimi, da bi morale vse ženske sveta praznovati vse življenje in se zavedati svoje veličine, moči, svoje lepote, kreposti in svoje miline. Opomnili so jih, da ne smejo nikoli pozabiti, da so navdih sebi in vsem, ki jih znamo ceniti in spoštovati.

Besedilo in foto, Mirko Ploj

Konjičani nepremagljivi v steznem kegljanju

V Pokrajinski zvezi društev upokojencev Celje so se s tekmovanjem v steznem kegljanju začele letošnje športne igre društev upokojencev. Tekmovanje je pripravilo DU Slovenske Konjice.

Zmagali sta tako moška kot ženska ekipa konjiškega društva. V moški ekipi so bili Stane Gmajner, Drago Vengust, Srečko Bornšek in Žarko Vogrin, v ženski pa Ana Butolen, Darinka Bogatin, Valerija Košič in Sonja Kotnik. Ekipno so se na drugo mesto pri moških uvrstili tekmovalci DU Šentrupert nad Laškim in pri ženskah DU Rimske Toplice, na obe tretji mesti pa DU Polzela. Sicer pa tudi med posamezniki prednjačijo tekmovalci DU Slovenske Konjice: pri moških je bil najboljši Stane Gmajner s 370 podrtimi keglji, sledita Drago Vengust (293) in Žarko Vogrin (275), pri ženskah je zmagala Ana Butolen (259), druga je bila Milica Rizmal iz DU Polzela (252) in tretja Darinka Bogatin (230).

Vodja tekmovanja je bila Zofija Voler, sodnika Dušan Grujič in na liniji Srečko

Moška ekipa s predsednico Celjske PZDU, Zdenko Jan

Bornšek. Zbrane tekmovalce je v imenu DU Slovenske Konjice pozdravila Milena Brečko Poklič, pokale in medalje pa sta jim izročila predsednica PZDU Celje Zdenka

Jan in novi predsednik komisije za šport pri PZDU Celje Vojko Prislan, ki je zamenjal dosedanje predsednico Zofijo Voler.

Besedilo in foto, Milena Brečko Poklič

47. športne igre / ženske - pikado

Prijavljenih je bilo 30 ekip, tekmovalo jih je 28 ali 128 posameznic. Ekipa so v Škocjan v Metelkov dom prihajale po vnaprej določeni časovnici in v skladu s predpisanimi pravili.

Uvodne nagovore sta imela župan občine g. Jože Kapler in predsednica domače-

ga društva, Minka Marušič. Tekmovanje je potekalo do 15. ure. Prosti čas so skupine izkoristile za individualno gibanje po Škocjanu. Žal jim vreme ni bilo preveč naklonjeno. Ves dan so posamezni upokojenci skrbeli za red, pa seveda za polne želodčke: kavo, napitke, sladice ...

Ob zaključku tekmovanja je sledila podelitev medalj in pokalov najbolj uspešnim ekipam in posameznikom. Predsednica domačega društva, športni referent, Slavko Avsec, in delegat za šport pri ZDUS-u, Franc Dragan, so najboljšim podelili medalje in pokale.

1. mesto ekipno: DU Semič – 2787
2. **mesto ekipno: DU Škocjan – 2741**
3. mesto ekipno: DU Uršna sela – 2644

1. **mesto posamezno: Pepca Šterk: DU Škocjan - 770**

2. mesto posamezno: Erika Sladič: DU Šmarjeta -758

3. mesto Semič posamezno: Vida Dajčman: DU – 755

Sledile so še zahvale in pohvale društvu in vsem, ki so kakorkoli prispevali, da se je tekmovanje uspešno izvedlo. Čestitke in velika hvala.

*Tanja Hočevar,
foto Anton Mojstrovic*

Zora Babič je dobrodušna 100 letnica

Predstavnikom DU Hrastnik je bilo v veliko veselje in čast obiskati našo Zoro Babič, ki je 21. marca letos dopolnila častitljivih 100 let.

Pričakali so nas njeni domači in nas pospreмили v sobo, kjer nas je lepo urejena, prijazna in s hudomušnim nasmeškom pozdravila naša Zora. Vsa soba je prijetno dišala po cvetju in domačnosti, ki kot nevidne nitke združuje družine in prevzame obiskovalca. Zora je bila vedno delavna in predana

delavka v Steklarni Hrastnik, ki ji je bila zvesta do upokojitve in po potrebi tudi pozneje. Je neizmerno prijazna in skromna ženska. Rada posluša in ko razmisli, jasno pove, kaj si misli in se ob tem skrivnostno nasmehe. V prijetnem pogovoru smo obujali spomine na njeno mladost in življenjsko pot, ki ni bila vedno svetla. Toda z optimizmom in močno voljo ji je uspelo dočakati častitljivo starost ter ohraniti navihanost in iskrice v očeh.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

Marija Zupančič je postala 100 letnica

Življenjski jubilej, 100 let, je 16. marca letos praznovala krajanka Vevč Marija Zupančič.

Rodila se je na Prežganju, kjer je tudi odrasčala s tremi sestrami in tremi brati. Med vojno je bila aktivistka OF in delala kot kurirka. Leta 1948 se je poročila z Antonom iz Volavlj in bila poročena preko 50 let. Oba sta delala v Papirnici Vevče, zgradila hišo in ustvarila družino. Rodili

so se trije sinovi. Do pozne starosti sta z možem uživala na vikendu na Volavljah. Zelo rada je skrbela za družino in uživala v naravi. Vse do odhoda v Dom starejših občanov v Horjulu je bila Marija Vevčanka. Marija ima tudi tri vnuke in eno pravnukinjo. Ob tej priliki smo jo obiskali v Horjulu s šopkom rož in s skromno pozornostjo. Želimo ji še na mnoga zdrava leta. Marija, ostanite zdravi.

Janez Gologranc (1938-2023)

Poslovil se je dolgoletni predsednik Društva upokojencev Slovenj Gradec Janez Gologranc.

Rodil se je 29. julija 1938 v Slovenj Gradcu, v skromni delavski družini, kjer se je naučil vrednot, ki so ga spremljale vse življenje: poštenosti, srčnosti, skromnosti, povezoovanja, pomoči drugim ... Elektrogospodarsko šolo je obiskoval v Cerknem in se po končani šoli zaposlil pri Elektru Slovenj Gradec. Ob delu je nadaljeval z izobraževanjem in v tej službi vztrajal do leta 1984, ko je postal predsednik Skupščine občine Slovenj Gradec. Prihodnja štiri leta se je popolnoma posvetil idealu, za katerega je živel – idealu skupnosti. Nikoli si ni osebno lastil zaslug za ničesar. Nasprotno, vedno je govoril, da so za uspeh zaslužni drugi. V štiriletnem županskem mandatu se je podpisal pod številne projekte. Slovenj Gradec je dobil novo avtobusno postajo, tlakoval je pot za gradnjo obvoznice, po njegovi zaslugi je Razbor dobil telefonijo, sprejet je bil zadnji štiriletni samoprispevek za razvoj krajevnih skupnosti. V zgodovino

mesta se je zapisal kot župan, ki je gostil generalnega sekretarja Združenih narodov Pereza de Cuellarja.

V letih 1988–1994 je opravljal dela in naloge načelnika Oddelka za obrambo občine Slovenj Gradec. Od leta 1995 do upokojitve v letu 1996 je bil vodja Izpostave za obrambo Ministrstva za obrambo RS. V funkciji načelnika Oddelka za obrambo Mestne občine Slovenj Gradec

je v času pred in med osamosvojitveno vojno za Slovenijo opravljal številne pomembne naloge in opravila. Za zasluge je prejel status vojnega veterana in častni znak *Obranili domovino*. Bil je tudi prejemnik visokega državnega odlikovanja *Red dela s srebrno zvezdo*.

Leta 1997 se je vključil v Društvo upokojencev Slovenj Gradec. Vodil ga je pet mandatorov, skupaj enaindvajset let. V zadnjih letih je bil tudi predsednik Koroške zveze društev upokojencev.

Njegova velika strast in ljubezen je bil šport, zlasti roketmet. Bil je nekdanji član 'zlate generacije', ki je kar trikrat osvojila naslov republiškega prvaka. Za delo in uspehe v roketmetu je prejel državno priznanje *Bloudkovo plaketo*, za delovanje na športnem področju pa tudi najvišjo priznanje Mestne občine Slovenj Gradec *Železnikarjevo nagrado*.

V mestu ga bomo pogrešali kot dragocenega sogovornika. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Vodstvo Koroške PZDU

Priprnite zavarovanja in prihranite z ugodnostmi.

AvtoMobilno
zavarovanje

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

Pripenjanje v oglasu
je simbolično.

